

AARHUS UNIVERSITET

"Det plejer at blive nogle lange dage ..."

Læs om universitetet i sommerferien på side 18

WWW.AU.DK/UNIVERS

#08

27. juni 2011

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ FORSKNING ■ TEMA: KARRIERE ■ DEBAT ■ OG MEGET MERE ...

Til fest på AU

Der var både faglige og festlige indslag, da Aarhus Universitet fejrede den nye struktur den 17. juni. Billedet er fra festen hos Arts.

LÆS FLERE BILLEDER PÅ
SIDE 15

Foto: Søren Kjeldgaard

Ph.d.-satsning mangler dokumentation

Rigsrevisionen efterlyser grundig undersøgelse af behovet for ph.d'er uden for universiteterne. Behovet er der, siger både erhvervsorganisationer og prodekan fra AU.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Rigsrevisionen sætter nu spørgsmålstegn ved den politiske satsning på ph.d.-uddannelser.

Der mangler dokumentation for, at der uden for universiteterne bliver ansat så mange ph.d'er, som Videnskabsministeriet reg-

nede med, da det blev besluttet at fordoble optaget på ph.d.-uddannelserne til 2.800 i 2012. Det skal sikre et generationsskifte og mere forskning på universiteterne og efterkomme behovet i det private erhvervsliv.

Men ministeriet har ikke spurgt virksomhederne om deres behov, konstaterer Rigsrevisionen, som mener, ministeriet kunne have undersøgt området mere grundigt.

Videnskabsministeriet antager, at der i 2015 skal ansættes tre gange flere ph.d'er uden for universiteterne end de omkring 500, der er tale om i år.

Flere til den private sektor

Tal fra Aarhus Universitet tyder dog på, at især flere natur- og samfundsvidenskabelige ph.d'er får job i den private sektor.

– I år går cirka 40 procent af ph.d'erne den vej, fortæller prodekan Jes Madsen fra Science and Technology. Han tror, at stigningen fortsætter, men regner ikke med, at alle 1.500 ph.d'er, som i 2015 skal finde job uden for universiteterne, går til den private sektor.

– De får jo også arbejde hos

f.eks. miljømyndigheder og DMI, siger han.

Samlet fik 75 procent af ph.d'erne fra AU i 2010 arbejde i det offentlige.

Ændret fordeling

Send endelig flere ph.d'er lyder det fra Stina Vrang Elias, administrerende direktør hos DEA – Danmarks Erhvervsforskningsakademi. Her viser en undersøgelse, at det private erhvervsliv i 2007 ansatte 131 procent flere samfundsvidenskabelige ph.d'er end i 1998, nemlig 125 mod 54.

– Stigningen havde været mere markant, hvis ikke udbuddet var mindre end efterspørgslen. Vi tvivler ikke på behovet i private virksomheder, siger Stina Vrang Elias. Hun mener, at samfundsvidenskab og humaniora skal have en større andel af det årlige ph.d.-optag end

de gældende politisk bestemte 10 procent.

– I dag ser vi resultatet af den skævvridning. Bare på det økonomiske område vil behovet i 2015 være tre gange større end udbuddet, siger DEA-direktøren.

Flere erhvervs-ph.d'er

Forskningschef Charlotte Rønhof fra Dansk Industri siger både ja og nej til Videnskabsministeriets forventninger.

– Ph.d.-satsningen skulle primært opfylde et behov på universiteterne. Når det er sagt, forventer vi, at det private arbejdsmarked aftager flere ph.d'er, men især erhvervs-ph.d'er. Så det er nødvendigt at udvikle modeller, som får flere i den retning, siger Charlotte Rønhof.

Folketinget skal i 2012 beslutte, om og hvordan ph.d.-satsningen skal videreføres. ■

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER

EARLY SUCCESS

A SERIES OF SPEAKERS DESCENDED ON AU FOR A CONFERENCE ON NORTH AFRICA AND THE MIDDLE EAST.

READ MORE > PAGE 2

KAMPAGNE

KAN ANTROPOLOGIEN BRINGE OS TÆTTERE PÅ EN KUR MOD KRÆFT? ANTROPOLOGEN OG OVERLÆGEN ER UENIGE.

LÆS MERE > SIDE 12

TO FAG FREM

VI HAR GLEMT MANGE AF MARX' VIGTIGE POINTER OM KAPITALISMENS SIKYGGESIDER, MENER TO FORSKERE.

LÆS MERE > SIDE 13

KARRIERE

PÅ VEJ HJEM – ELLER PÅ VEJ VIDERE? NOGLE PASSER DERES JOB, ANDRE ER I GANG MED EN KARRIERE.

LÆS TEMAET > SIDE 10-11

Foto: Søren Kjeldgaard

Huge party at AU

20,000 staff and students joined in the fun when Aarhus University celebrated the new university structure with a huge party on Friday 17 June. For the staff the party actually started at mid-day with a variety of social and work-related events. And then they joined the students for a concert in the University Park.

"To some extent our researchers, students and administrative staff lead separate lives on a daily basis. But we all came together for this event with the common aim of having a really good party," reports Sussi Staugaard, the project manager of the party.

Events at UIC

Even though the summer sun is starting to bake down on Aarhus University, the activities of the University International Club will be continuing every Wednesday from 10 am to 12 noon throughout June, July and August. Venue: International Centre, Høegh-Guldbergs Gade 4, DK-8000 Aarhus C (if no other venue has been announced).

Read more about the activities on au.dk/uic
If you are interested in joining any of the activities, please contact: **Gitte Haahr-Andersen**, phone **30698483** or e-mail gha@adm.au.dk

Early success

HR In its quest to lure talented professors and researchers – and their families – from around the world, AU has been collaborating with an international kindergarten and primary school.

By David Vranicar

dav@adm.au.dk

Aarhus University is so intent on developing a global presence that it is opening an international kindergarten.

OK, that's not entirely true – Aarhus University is not actually building a kindergarten. But AU's ambition to increase its international standing involves, among other things, making sure interna-

tional professors and researchers are taken care of.

And sometimes, that includes making sure their kids have a place to go to school.

That's where the Aarhus International School comes in. Aarhus International School has nothing to do with AU, per se. AU offers no funding, and it's not as though students can receive ECTS credits there.

Still, there is a relationship between AU and the Aarhus In-

ternational School. Bodil Due, former Dean of the Faculty of Humanities, holds a position on the board of the Aarhus International School. And maybe more to the point, AU is part of the reason that there is a market for the school in the first place.

"We did a survey among the PhD students and other international employees at the university", says Louise Poulsen, a spokesperson for the Aarhus International School. "We have asked a

lot of questions and we've realised that there is demand for this."

She adds, "AU has a good international strategy so of course it will have more international employees, and we wanted to meet those demands".

The demand goes both ways – the children of those employed at AU will help fill the classrooms

school in the world.

However, one of Aarhus' IB schools is a high school, or "gymnasium", and the other is a primary school – with no kindergarten.

The Aarhus International School hopes to alleviate the city's IB deficiencies. It will offer kindergarten classes starting in November, and primary school classes starting next autumn.

What happens in primary school may seem superfluous to the success of a university. But according to Michael Winther, a consultant in the International Centre who deals with the recruitment of foreign teachers and researchers, this has been a recurring issue for AU.

"We've experienced people saying, 'We like the university, we like the atmosphere, but we think it's a problem that our child will get an education that does not translate to a school outside Denmark', Winther says. "This is something that has come up when we try to convince people to come to Aarhus. This is one of the questions that's on top of their mind."

No longer will it be a concern

"It's obvious that the university has a great interest in the existence of an international kindergarten and international school", Due says. "It will help us get more and more international staff. That's why the university wants to help create this school." ■

”It's obvious that the university has a great interest in the existence of an international kindergarten and international school.

Bodil Due

of the International School, and the International School will fill the void left by the lack of similar schools in Aarhus.

Currently, there are two schools in Aarhus that meet the qualifications for International Baccalaureate, or IB, an educational foundation that has affiliates around the world. All IB schools follow similar curricula, so children at an IB school in, say, Denmark, can continue their education at any IB

Foto: Jesper Rais

Read more about the new school and kindergarten on aarhusinternationalschool.dk/

UNIvers

Udgives af Aarhus Universitet.

Kontrolleret oplag: **15034**
i perioden 1. juli 2009-30. juni 2010

Den nyeste udgave af **UNIvers** kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 29. august.
Deadline for indlæg 22. august kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygn. 1445
8000 Aarhus C

T: 8942 2334
E: univers@au.dk
W: www.au.dk/univers

Annoncer: dgMEDIA 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinius
Ansv. redaktør
T: 8942 2449
E: btu@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
E: ksl@adm.au.dk

Gunver Lystbæk Vestergård
Journalist
T: 8942 6791
E: glv@adm.au.dk

Rikke Carlsen
Journalistpraktikant
T: 8942 2487
E: rc@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Lasse Emil Frost
Studentskribent
M: 2567 0547
E: lef@adm.au.dk

Sanne Hyldgaard
Studentskribent
M: 2462 2860
E: shy@adm.au.dk

David Vranicar
Studentskribent
M: 5281 7609
E: dav@adm.au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lk@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotografelev
T: 8942 2347
E: rlp@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Nis Gersbøll
Multimediedesigner
M: 2299 6955
E: nge@adm.au.dk

Nikolai Lander
Grafisk designer
M: 2093 2682
E: nl@adm.au.dk

Det Frie Forskningsråds efterårsopslag 2011

Det Frie Forskningsråds efterårsopslag 2011 er nu tilgængeligt på fi.dk/dff. Efterårsopslaget er sidste chance for at få del i de godt 1,1 milliarder kroner, som rådet uddeler til dansk forskning i 2011. Det er muligt at søge postdoc-stipendier, Sapere Aude: DFF-Ung Eliteforsker og mere inden for alle videnskabelige områder. Det Frie Forskningsråds sekretariat afholdt i midten af juni en række informationsmøder over hele landet for at informere om Det Frie Forskningsråds efterårsopslag 2011.

Professorer i rusmidler

Center for Rusmiddelforskning ansætter for første gang professorer – hele tre af slagsen. De tre professorer har hver deres faglige baggrund, henholdsvis antropologi (Geoffrey Hunt, tv.), psykologi (Mads Uffe Pedersen, th.) og folkesundhedsvidenskab (Kim Bloomfield, i midten).

– Ansættelsen af de tre professorer styrker Center for Rusmiddelforskning tværfaglige profil. De tre professorer har hver især forskellige interesser inden for rusmiddelfeltet, og dermed styrker ansættelserne også centrets forskning i henholdsvis forbrug, behandling og forebyggelse af rusmidler, siger centerleder Vibeke Asmussen Frank.

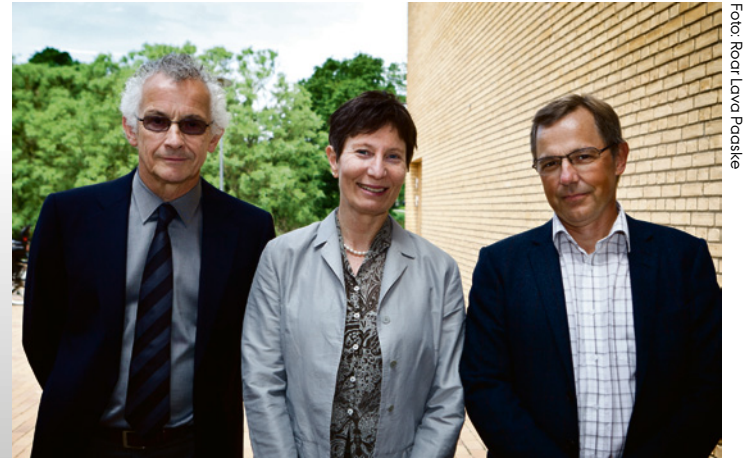

Foto: Roar Lavo Pooske

Brikkerne falder på plads

FAGLIG UDVIKLING Næsten alle administrativt ansatte på Aarhus Universitet har fået besked om deres fremtidige placering i den nye organisation. Forude venter nye kolleger, nye arbejdsopgaver og mere kompetenceafklaring.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Måneders uvished lakker mod enden. I dagene op til den 17. juni faldt de sidste brikker på plads i puslespillet, og de særligt berørte medarbejdere fik besked om, hvor de skal arbejde efter sommerferien. For de berørte forventes det ligeledes, at langt de fleste kan få svar inden sommerferien. *UNIvers* har stillet Christina Breddam, stedfortrædende vicedirektør for HR, nogle spørgsmål om processen.

Hvordan bliver processen fremover?

– Medarbejderne begynder som udgangspunkt i deres nye funktioner den 1. august. Hvis man

sidder med opgaver, man skal gøre færdig først, så aftaler man det med sin nuværende og kommende leder. Det overordnede hensyn er sikker drift – der skal helst ikke

pladsen til det.

De særligt berørte medarbejdere har i forbindelse med ønskerunden fået coaching og kompetenceafklaring. Hvilken støtte

” Det er tanken, at alle medarbejdere på sigt skal kompetenceafklares

Christina Breddam, stedfortrædende vicedirektør for HR

være opgaver, som bliver tabt mellem stolene i denne proces. Det er svært at svare på, hvornår alle er på plads både arbejdsmæssigt og geografisk – man flytter sig fysisk i takt med, at man får etableret

kan de berørte medarbejdere, der er blevet flyttet, forvente?

– Det er tanken, at alle medarbejdere på sigt skal kompetenceafklares. De særligt berørte kom så at sige først, fordi de stod i den

situation, at de ikke vidste, hvilket område de hørte til. Hvis man får et job, som er væsentligt anderledes end det gamle, har man også mulighed for sammen med sin nye leder at aftale, om man har brug for kompetenceudvikling for at varetage den nye funktion.

Nogle medarbejdere fik besked om deres kommende placering lige op til festen den 17. juni, og nogle blev hjemme fra festen af samme grund. Ligger der særlige overvejelser bag netop dette tidspunkt?

– Vi har fremskyndet tidsplanen for processen, og dermed fik mange besked i ugen op til festen. Vi gik efter, at alle skulle have besked, inden de gik til fest, så man ikke skulle gå og bekymre sig om det til festen. Det ville heller ikke være hensigtsmæssigt, at halvde-

len til festen havde fået besked og den anden halvdel ikke. Men det er trist, hvis nogle fik et svar, de var så kede af, at de blev hjemme.

Nogle TAP'er, blandt andet en række regnskabsmedarbejdere, der skal arbejde på transaktionscenter, er orienteret om, at deres funktion bliver samlet i Aarhus i 2012. Hvordan bliver processen for dem?

– Centralisering af transaktionscentret i Aarhus har ikke været en del af ønskerunden, fordi tidspunktet for, hvornår det skulle ske, har været uafklaret. Denne proces er ikke planlagt endnu, men når vi kommer så langt, vil vi tage hånd om den sammen med tillidsrepræsentanterne og samarbejdsudvalget. ■

Ny supercomputer på AU

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Den er på størrelse med syv køleskabe og kan på kort tid lave beregninger, som almindelige computere ville være flere år om. Den nye supercomputer skal blandt andet hjælpe forskere fra kemi med at simulere molekyledynamikker og nano-forskere med avanceret billedbehandling. Supercomputeren, der hører til på Centre for Scientific Computing på Science and Technology, blev indviet i Matematisk Kantine tirsdag den 21. juni.

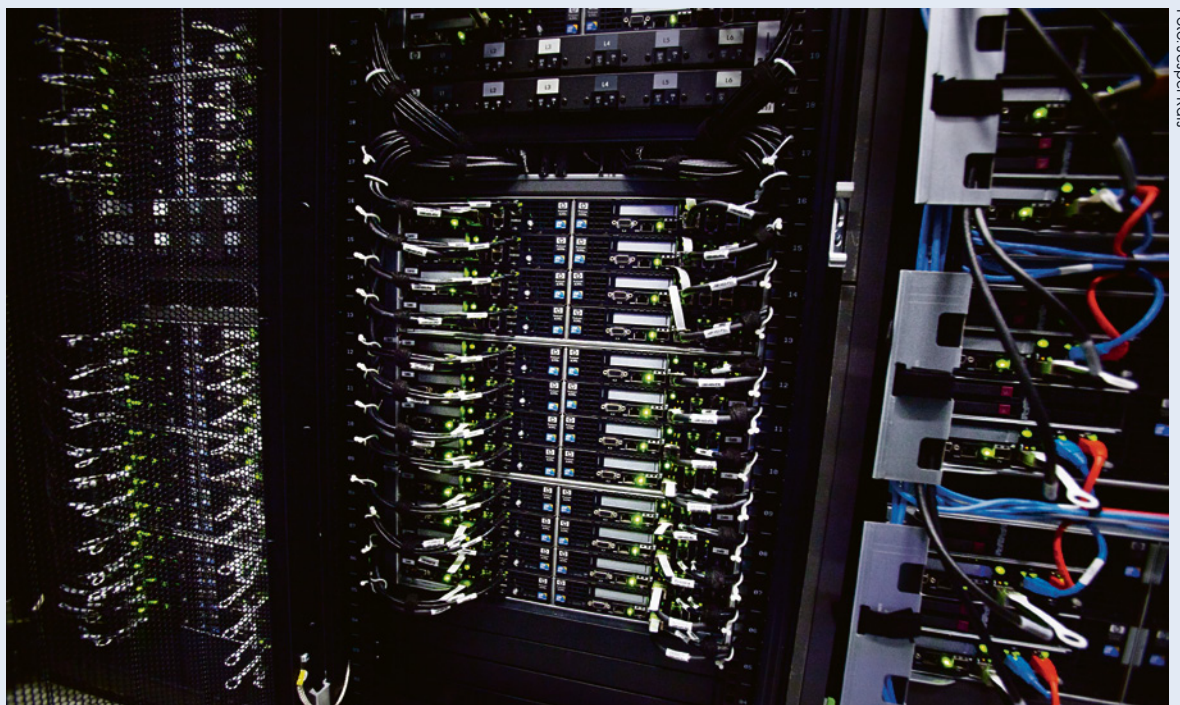

Foto: Jasper Røis

Hed debat om den kolde krig

FORSKNING Kan historikere have en forskningsbaseret tilgang til deres stof?

Eller skrives historien på ideologi og følelser? Et nyt leksikon genopliver debatten om, hvordan historien om den kolde krig og Danmark skal formidles.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Stikord til en historikerkrig: Danske agenter i sovjetisk tjeneste, koldkrig, overvågning og røde lejesvende i Danmarks Radio. Blot nogle få eksempler, der kan udløse hed debat og gjorde det næsten forudsigeligt, da det nye leksikon *Den Kolde Krig og Danmark* landede på anmelderbordene i starten af april.

Især i *Jyllands-Posten*, *Berlingske* og *Weekendavisen* hegled kritikken ned over de fire redaktører. "Makværk". "En ommer". "Lyserødt leksikon", lød nogle af overskrifterne som startskud på flere ugers debat.

– Historie kan være politisk sprængstof, konstaterer professor Thorsten Borring Olesen fra Historisk Afdeling ved Aarhus Universitet. Han er en af de fire redaktører på det næsten 800 sider tykke leksikon, der forsøger at samle op på den omfattende koldkrigsforskning, som danske forskere har bedrevet i de seneste 10-15 år.

Selektiv historieskrivning

Professor Bent Jensen, der leder Center for Koldkrigsforskning og har forfattet nogle af leksikonets opslag, siger, at hans kritik af leksikonet først og fremmest gælder omtalen af den udredning om den kolde krig, som Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) udgav i 2005.

– Dengang kunne man konstatere, at tilgængeligt kildemateriale ikke blev inddraget i beskrivelsen og analysen af Sovjetunionens politik under den kolde krig. Og mange af dem, der var medarbejdere eller på anden måde involveret i udredningen, har også haft et stort ord at skulle have sagt i leksikonet. De citerer sig selv og hinanden i lange baner, men undlader at citere helt relevant litteratur, de ikke selv har skrevet.

Så de selekterer i kilderne, når de skriver historien om den kolde krig?

– Det sker nok altid, når man arbejder med historien. I hvert fald når det drejer sig om samtids-historie, fordi kilderne kan være så overvældende. Men når man vil skrive om Sovjets politik i den periode, må man da anvende sovjetiske kilder og fremstillinger, og det blev i stort omfang negligeret i DIIS-udredningen. Så ja, der er virkelig tale om selektion, siger Bent Jensen.

Det afviser Thorsten Borring Olesen.

I 1980'erne blomstrede fredsbevægelserne. Og i Folketinget tvang et flertal regeringen til at gå imod NATOs beslutning om at opstille raketter i Europa rettet mod Sovjetunionen. – Datidens polarisering bliver i dag genmobiliseret i kampen om at definere historien, og det forklarer kritikken af det nye leksikon om den kolde krig, siger professor Thorsten Borring Olesen.

– Leksikonets opslag om DIIS-udredningen redegør detaljeret for de kritikpunkter, der har været rejst mod udredningens kontroversielle tolkninger, ligesom der naturligvis fremhæves den nye viden og de nye tolkninger, som udredningen også indeholder. I det hele taget fik de 70 bidragydere til leksikonet nemlig at vide, at de ikke kunne skrive deres artikler, som om andre tolkninger ikke findes, siger Aarhus-professoren.

Han mener, at Bent Jensens og andres kritik af leksikonet primært er et produkt af, at leksikonets tilgang til den kolde krig ikke passer ind i en bestemt tolkning af historien.

– Leksikonet leverer en forskningsbaseret tilgang, hvor nogle gerne vil se en facitliste reproduceret. Det får de ikke, og så kritiserer de os, siger Thorsten Borring Olesen.

Forskning som følelser

En af leksikonets skarpeste kritikere er historiker og journalist Bent Blüdnikow fra *Berlingske*.

– En af mine pointer er, at vi ikke kan skrive en lille dansk historie om den kolde krig. Så har vi

allerede skåret dele af virkeligheden væk, og det kommer til udtryk i leksikonet. For at fortælle om den kolde krig i Danmark mener jeg, at leksikonet i større grad burde inddrage den kamp mod undertrykkelse, der var i Sovjet. Men optikken i leksikonet er, at USA og Sovjet var lige slemme og Danmark en lille hvid kanin i urskoven, begrunder Bent Blüdnikow sin kritik.

Som han ser det, hviler al historieforskning på ideologiske, følelsesmæssige, selvoplevede holdninger.

– Den er et produkt af tiden og folks følelser og oplevelser. Mere videnskabelig er den ikke. Og når redaktørerne skriver deres samtidshistorie i leksikonet, strutter hver eneste sætning langt væk af deres sym- og antipatier, hvis man læser teksterne med ideologiske briller.

Thorsten Borring Olesen medgiver, at forskeren altid er med i processen.

– Men en god forsker prøver at være kritisk over for sit eget standpunkt og sætter sig så vidt muligt ind i problemstillinger i datidens kontekst. Det er eksempelvis vig-

tigt at etablere forståelse for, at historie skabes forlæns af aktører, der ikke har bagklogskaben som kompas.

Bent Jensen er enig i karakteristikken af historikerens forskningsbaserede arbejde. Alligevel betegner han Danmark som et særlingeland inden for historieskrivning.

– Det danske historikermiljø er altovervejende lidt lyserødt og baserer sig på venstreorienterede fordomme, men alle præsenterer sig som mainstream bortset fra mig, der bliver placeret langt ude til højre. Dog føler jeg mig faktisk beslægtet med Thorsten Borring Olesen. Vi tilhører som historikere den samme tradition, siger Bent Jensen.

Giver ikke køb

– Vi må holde hovedet koldt, siger Thorsten Borring Olesen på spørgsmålet om, hvordan man som forsker forholder sig til kritik, der beklækker ens faglighed. Han konstaterer, at der i disse år er en kamp om at definere historien.

– Den kolde krig og også besættelsen er væsentlige ingredienser i den kulturkamp, som dele af den

borgerlige blok ikke lægger skjul på, at den fører. Som forskere kan vi ikke undslå os for at blive inddraget i den kamp, selv om vi ikke ønsker det. Vores arbejde bliver tolket ind i den kamp, og i den forstand er historie politisk sprængstof, siger Thorsten Borring Olesen.

Da Den Store Danske Encyklopædi udkom, blev den også kritiseret for at være venstreorienteret. Her tog forlaget kritikken til sig, lavede tillæg til opslag og også nye opslag. Sker det samme med Den Kolde Krig og Danmark?

– Det sker ikke, kan jeg love. Vi står ved, hvad vi har lavet. Derfor har vi også svaret så systematisk på kritikken, fordi det er vigtigt at holde fast i den forskningsbaserede tilgang, som leksikonet repræsenterer. Ellers risikerer vi at havne samme sted som historieskrivningen i mellemkrigstidens Tyskland eller i det bolsjevistiske Sovjetunionen, hvor tilgangen var styret af følelser og facitlister. ■

Kroppen angriber sig selv

FORSKNING Ud over at være en smitsom, irriterende og halvpinlig kønssygdom kan klamydia også medføre gigt ved at narre immunsystemet til at angribe sig selv. Medicinstuderende forsker i hvordan.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Klamydia kan give gigt. Det har lægerne vidst længe. Hvordan den kløende kønssygdom kan medføre invaliderende smerter i leddene, er imidlertid lidt af et mysterium.

Astrid Hjelholt, der læser medicin, har brugt et år på at forske i sammenhængen mellem de to sygdomme og er kommet frem med et bud på, hvordan de to lidelser hænger sammen. I klamydia findes et bakterielt protein, som til forveksling ligner et helt uskyldigt protein, vi alle går rundt med i kroppen. Hvis immunsystemet én gang har været i nærkontakt med et klamydia-protein, kan systemet efterfølgende finde på at angribe det almindelige protein i kroppen, som ligner den bakterie, kroppen tidligere har bekæmpet.

– Hvis man har haft klamydia, er immunsystemet blevet ”vant til” at angribe de særlige bakterielle

proteiner fra denne sygdom. Når immunsystemet så nede i leddene møder det menneskeprotein, som ligner det bakterielle protein, kan man forestille sig, at immunsystemet angriber proteinet. Når immunsystemet angriber, sker det med en betændelsestilstand, og gigt er netop betændelse i leddene, forklarer Astrid Hjelholt.

Infektioner kan give gigt

Lægerne påviser årligt cirka 25.000 tilfælde af klamydia i Danmark. Man frygter dog, at mindst dobbelt så mange er smittede uden at vide det. Det er dog langt fra alle klamydiapatienter, der er i farezonen for at udvikle gigt. Faktisk viser forskningen, at et bestemt gen øger risikoen markant for at udvikle gigt som følge af klamydia – men selv hvis man har dette gen, medfører kønssygdommen ikke nødvendigvis den frygtede ledsygdom. Astrid Hjelholt understreger endvidere, at ikke alle gigt-patienter har haft klamydia.

– Der findes flere forskellige former for gigt. Man hører mest om leddegigt, men den type gigt, jeg beskæftiger mig med, er reaktiv gigt. Det er gigtsygdomme, der opstår efter infektioner med bakterier. Det kan være klamydia,

” Problemet med klamydia er, at sygdommen ofte er symptomsvag.

stud.med. Astrid Hjelholt

men det kan også være en tarminfektion fra for eksempel salmonella, siger Astrid Hjelholt.

Forskningen er primært foregået ved at undersøge indholdet af forskellige antistoffer i blodprøver fra patienter med reaktiv gigt og en rask kontrolgruppe.

Et skridt på vejen

Astrid Hjelholt tør endnu ikke spå om, hvad forskningsresultaterne

vil betyde på længere sigt. For det første er det stadig blot et bud på, hvordan klamydia og gigt hænger sammen. For det andet er det kun et lille skridt på vejen til at forstå hele sammenhængen.

– Vi ved ikke nok endnu. Vi er stadig i gang med at finde ud af, hvad der helt præcist sker, når en bakterieinfektion medfører gigt. Men når vi finder ud af det, kan man sagtens forestille sig, at vi kan lave nye og bedre behandlinger til gigtpatienter med reaktiv gigt, siger Astrid Hjelholt, som har modtaget Gigtforeningens Studenterpris for sin forskning.

Selvom det har været kendt blandt læger i årevis, oplever Astrid Hjelholt, at mange mennesker rent faktisk ikke ved, at klamydia kan medføre gigt. Der er al mulig grund til at tage klamydia alvorligt, siger hun.

– Problemet med klamydia er, at sygdommen ofte er symptomsvag. Mange har slet ingen symptomer, og der kan gå meget lang tid, før de bliver behandlet. Hvis de overhovedet bliver det. Det øger risikoen for barnløshed hos kvinder og reaktiv gigt hos begge køn. Samtidig kommer man nemt til at smitte

andre, når man ikke selv ved, man er smittet, siger Astrid Hjelholt.

Løsningen er, som ved alle andre seksuelt overførte sygdomme, sikker sex. ■

!

VIDSTE DU, AT:

- gigtsygdomme vedrører knogler, muskler, sener og led? Gigt viser sig blandt andet smerter, træthed og nedsat funktionsevne.
- gigt er den mest almindelige kroniske sygdom i Danmark med omkring 700.000 berørte? Nogle gigtsygdomme er sjældne, mens andre er meget almindelige.
- fem ud af 100.000 danskere årligt får klamydiaudløst reaktiv gigt? Klamydia er den hyppigste årsag til reaktiv gigt, men forskellige tarmbakterier, blandt andet salmonella, kan også medføre reaktiv gigt.
- i Danmark påvises årligt cirka 25.000 tilfælde af klamydia? Man frygter, at mindst dobbelt så mange er smittede.

Klamydia kan medføre gigt. Men hvordan? Det har stud.med. Astrid Hjelholt forsket i – blandt andet ved studier af talrige blodprøver. Hun er her fotograferet foran Bartholin-bygningen, hvor forskningen har fundet sted.

AN IDEA WITHOUT ACTION IS JUST A NOTION

Do you have an original research idea? Then read this. We seek the best ideas – ideas that could pave the way for new knowledge and groundbreaking research. If you got them, apply for one of the following research funds.

AU SEEK IDEAS FOR NEW INTERDISCIPLINARY CENTRES

March this year AU initiated the establishment of initially six interdisciplinary centres. Their purpose is to pave the way for new and groundbreaking research by bringing multiple disciplines and traditions into play.

You now have the opportunity to submit your proposals for further interdisciplinary centres. Put differently, we need your original proposals for the purpose of initiating up to four new centres.

The criteria are, among others, academic excellence and the participation of researchers from a minimum of two main research areas.

There are 25 million DKK to be obtained over a five-year period for each new centre. Interested?

Submit your application no later than the 5th of October 2011.

Read more about the process, the six already initiated centres and find the application form at www.au.dk/en/newcentres

If you have any questions please contact head of section Søren Klit Lindegaard by email or phone (skl@adm.au.dk or 89 42 24 74)

AU IDEAS SEEK IDEAS FOR NEW PROJECTS AND PILOT CENTRES

AU Ideas is a new initiative created in collaboration between Aarhus University Research Foundation and AU. The purpose of the initiative is to help realise visionary and original project ideas.

As an AU employee you can apply for funds for specific projects or pilot centres. The only requirement is that you are an AU employee during the full time of the application period. Two different funds can be applied for – the bigger the idea, the bigger the fund.

AUFF Project Development: Obtain up to 500,000 DKK for your project. Duration: 1-2 years.

AUFF Pilot Centre: Obtain up to 1 ½ million a year for each centre. Duration: 3-5 years.

Applications for both funds are to be submitted no later than the 31st of August 2011 at 4.00 p.m.

The complete call for proposal and requirements for your application can be found at www.au.dk/en/auideas

If you have any questions please contact Per Møller Madsen by email or phone (pmm@adm.au.dk or 89 42 11 42)

AARHUS UNIVERSITET

AARHUS UNIVERSITY RESEARCH FOUNDATION

AARHUS UNIVERSITETS FORSKNINGSFOND

Junior Fellows à la Harvard

TALENTUDVIKLING Frie rammer og højt fagligt miljø skal lokke forskertalenter fra hele verden til Aarhus.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Der er store forhåbninger til Aarhus Institute of Advanced Studies, som er et af de nye tiltag, universitetsledelsen og Aarhus Universitets Forskningsfond har afsat midler til.

Målet er, at unge topforskertalenter fra hele verden skal få lyst til at søge til netop Aarhus Universitet, fordi det er her, de får de bedste muligheder for at forfølge deres idéer – dels i form af et frit miljø, hvor de hverken er bundet af et bestemt institut, center eller hovedområde, dels i kraft en meget høj faglig sparring fra andre topforskere.

– Det er de bedste af de bedste, både nationalt og internationalt, vi vil tilbyde at blive Junior Fellows. Og håbet er, at de på sigt bliver så dygtige, at de kan gøre international forskerkarriere og på den måde bidrage til at gøre Aarhus Universitet kendt i verden for et sted med excellent forskning, fortæller Karl Anker Jørgensen.

sen, der er professor ved Kemisk Institut og medlem af forskningsfonden.

Ind i den globale kamp

De unge forskere tilknyttes universitetet som Junior Fellows, og deres idéer skal indgå i et både internationalt og interdisciplinært forskningsmiljø.

Inspirationen kommer blandt andet fra Harvards Junior Fellows-program, og her ser man eksempelvis en del nobelpristagere blandt de tidligere Junior Fellows.

– Det er den liga, vi skal op i. Det nytter ikke noget, at vi hele tiden bare siger, at vi er et universitet i verdensklasse. Hvis vi skal leve op til det, er vi nødt til at gøre noget for at komme op ad de globale rankinglister, og så må vi være nyskabende i kampen om at tiltrække de største talenter, siger Karl Anker Jørgensen.

Som Karl Anker Jørgensen ser det, går Aarhus Universitets nye satsning fint i tråd med de politiske udmeldinger om, at blandt andet universiteterne udgør en særlig motor i fremtidens muligheder for vækst i samfundet. ■

Foto: Jesper Raas

Aarhus Institute of Advanced Studies skal lokke forskertalenter fra hele verden til Aarhus.

VILLUM FONDEN

VILLUM FONDENS Young Investigator Programme

NYE MULIGHEDER FOR TALENTER PÅ VEJ

Nu introducerer vi 'VILLUM FONDENS Young Investigator Programme'. Målet er at støtte særligt talentfulde, yngre danske forskere inden for naturvidenskaberne og de tekniske videnskaber med ambitioner om at skabe egne, selvstændige forskningsprofiler.

Foreløbigt er afsat en ramme på 50 mio. kr. pr. år til uddeling.

FONDEN VÆGTER INTERNATIONALE ERFARINGER

Programmet er både målrettet yngre forskere ("senior" postdocs) uden permanent ansættelse, men med potentiale til fast ansættelse, og yngre, relativt nyligt fastansatte lektorer. For begge grupper gælder, at relevant international erfaring vil veje tungt i fondens bedømmelse.

Fastansatte lektorer kan søge om op til 7 mio. kr. i en periode på op til 5 år med henblik på finansiering af postdocs, ph.d.-studerende, apparatur og andre sædvanlige udgifter.

Ikke-fastansatte senior postdocs kan søge op til 4 mio. kr. i en periode på op til 3 år. – herunder til egen løn i projektperioden. Midlerne i denne kategori kan ikke finansiere ph.d. studerende.

Fondens retningslinjer for overhead gælder for begge gruppers vedkommende, jf. fondens website.

SØG INDEN 1. SEPTEMBER

Send ansøgning på engelsk senest den 1. september 2011 så vidt muligt via fondens elektroniske ansøgningsmodul (WWW.VILLUMFONDEN.DK). Vedlæg tilsagn om støtte fra det relevante institut og suppler med støtteerklæringer fra 2-3 så vidt muligt udenlandske forskningsledere. Sidstnævnte støtteerklæringer bedes sendt direkte til fonden fra de pågældende forskningsledere. Ansøgerne vil kunne foreslå op til 3 uafhængige udenlandske eksperter, som Fonden vil kunne benytte til en faglig bedømmelse af ansøgningen.

Ansøgningerne vil blive vurderet af et udvalg af erfarne forskningsledere.

Se udvalgets sammensætning på vores website.

Udvalget vil udvælge de umiddelbart mest interessante ansøgere til interviews i løbet af september 2011 og derefter indstille i alt ca. 20 ansøgere til VILLUM FONDENS bestyrelse.

Fondens bestyrelse vil sigte på senest den 21. december 2011 at beslutte bevilling til mindst 10 af de modtagne ansøgninger.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til fonsrådgiver, cand.scient, ph.d. Lennart Rasmussen på tlf. 3957 0992 eller pr. mail: lra@villumfonden.dk

VILLUM FONDEN VELUX FONDEN

VELUX Fondenens sekretariat
Tobaksvejen 10
2860 Søborg

VILLUM FONDEN og VELUX FONDEN er almennyttige fonde stiftet af Villum Kann Rasmussen – grundlægger af bl.a. VELUX og andre firmaer i VKR Gruppen, der har til formål at bringe dagslys, frisk luft og et bedre miljø ind i menneskers hverdag.

DEBAT

Kasserer vi historien på Fremtidens AU?

Biblioteker

Af Stine Slot Grumsen ,
ph.d.-studerende, Institut for Filosofi og Idéhistorie.

Der går rygter om, at de forskellige biblio- teker under Aarhus Universitet kasserer store mængder af bøger og tidsskrifter i forbindelse med sammenlægningen til Aarhus University Library. Ifølge rygterne skulle et af kriterierne for kassering være, hvorvidt tidsskriftet findes i en elektronisk udgave. De rygter vækker min bekymring, efter- som jeg i min forskning i naturvidenska- bernes historie har brug for adgang til papirudgaven af tidsskrifter for at kunne kortlægge de forskellige aktører bag tids- skrifterne. Omslag, kolofon og diverse ind- stik i tidsskriftet har nemlig ikke en forfat- ter eller en titel. Dermed er de oplysninger sjældent tilgængelige via elektroniske udbydere, hvilket imidlertid ikke gør dem mindre relevante for forskningen. Det er her, man kan finde oplysninger om oplag, økonomisk støtte, interesserter, pris, og hvem der var redaktører på det pågældende tidsskrift. Der er også andre gode grunde til at konsultere originalkil-

der: De kan, f.eks. via papirtype, omslag, reklamer, indbinding og tryk, fortælle os historien om, hvordan kilden blev udar- bejdet, distribueret og markedsført og pege på kildens målgruppe og afsenderens prioriteringer. Fremtidens AU vil gerne sikre mere tvær- fagligt samarbejde. Så må man forvente, at flere fremover læser tidsskrifter på tværs af fagene. Hvis rygterne taler sandt, står vi nu i den situation, at nogle fagområder i god tro risikerer at kassere noget, der har relevans for andre fagområder. Det er pa- radoksalt på et universitet, der prioriterer tværfaglighed. Hvis kilderne forsvinder, bliver det næppe historikere, der kommer til at arbejde på tværs af Fremtidens AU. Meget afventer i øjeblikket svar og hand- ling på AU, men jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke uforvarende smider noget af histo- rien væk undervejs i de mange uafklarede spørgsmål. Derfor har jeg luftet ovenstå- ende bekymringer i flere sammenhænge, men hidtil uden at få konkrete svar. Jeg vil gerne spørge udvalget for bibliote- kernes sammenlægning og dets formand Allan Flyvbjerg, om rygterne har noget på sig? Og hvis de har: Hvad gøres der for at afklare og dække AU’s forskeres nutidige og fremtidige behov, før kilder kasseres?

Svar

Af Allan Flyvbjerg, dekan for Health Sciences, har ansvar for det tværgående fokusområde videnuudveksling

Helt grundlæggende skal AU’s biblioteker facilitere universitetets forskning og uddan- nelser. Forskere og studerende skal således have adgang til relevante historiske mate- rialer og de nyeste digitale ressourcer, men bibliotekerne skal også være en vigtig del af studiemiljøet og rammen for mødet mellem forskning og uddannelse. Det betyder blandt andet, at der er behov for løbende sanering af bibliotekernes samlinger, så der bliver frigjort plads til nye aktiviteter. Tilpasning af de fy- siske samlinger er altså udtryk for nye muligheder, ændrede behov og for, at bibliotekernes rolle forandres i takt med universitetets udvikling. Indkøb og kas- sation er derfor naturlige aktiviteter på et universitetsbibliotek, mens de nationale biblioteker har det som en central opgave at bevare diverse materialer for eftertiden – eksempelvis Det kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket. En bredt nedsat arbejdsgruppe skal nu til at udarbejde et beslutningsgrundlag til universitetsledelsen om, hvordan Aarhus University Library (AUL) skal organiseres, og hvilke behov AUL skal dække. Der ek- sisterer derfor endnu ingen fælles og koor- dineret kassationspolitik, men ikke desto mindre er der en rimelig ensartet praksis

på AU’s forskellige biblioteker. Papirver- sioner erstattes gerne af digitale versioner, men typisk kun, hvis originalen stadig kan genfindes i fysisk form i andre samlinger. Konkret betyder det, at fysiske materialer, som kasseres på et AU-bibliotek, generelt vil kunne fremskaffes fra andre samlinger på normal vis, ganske som der til dagligt fremskaffes meget materiale via det fælles bibliotekssamarbejde. Såfremt det drejer sig om indblik i hele samlinger, eksempelvis metastudier af hele serier af tidsskrifter eller lignende omfattende materialer, kan det imidlertid være nødvendigt at rejse til den pågæl- dende fysiske samling. Herved sidestilles de bibliografiske samlinger med andre forskningsfelter, hvor forskere og stude- rende er nødt til at opsøge empirien der, hvor den findes. Universitetsbibliotekerne på AU har imid- lertid andre opgaver end at udvikle og tilpasse vores samlinger. Vi vil også sikre hurtig adgang til viden og tilbyde rum og områder, der faciliterer læring, forskning og samarbejde uden for auditorier og kon- torer. Blandt andet derfor er der stor fokus på at tilbyde digitale ressourcer, som er tilgængelige for mange brugere samtidig, og som erstatter trykte materialer, som dermed frigør arealer til brugerne – ek- sempelvis til læsepladser, grupperum, vejledning og de mange andre aktiviteter, som også hører til på et moderne universi- tetsbibliotek.

Ikke flere timer, men større indsats

Studier

Af Ivanna Rosendal, stud.soc. på 10. semester, erhvervsøkonomi som hovedfag, retorik og formidling som hovedfag, meritfag på biologi

Studerende bruger for få timer på deres stu- dier. Som en, der har været ved tre ud af fire hovedområder på Aarhus Universitet, er det et emne, jeg kan tale med om. På naturvi- denskab tvivler jeg på, at man finder mange studerende, der ikke bruger nok tid på deres studier. Der er mange skemalagte timer, og laboratorierne benyttes ofte om aftenen. Det er meget vanskeligt at passe et studiejob ved siden af denne arbejdsbyrde. På samfundsvidenskab er der en del skema- lagte timer, men også mulighed for at arbejde ved siden af studierne. På humaniora har jeg oplevet ni timer om ugen som det højeste, og de fleste studerende arbejder over 15 timer ved siden af studierne. Uanset hvor mange timer man får stillet til rådighed, er det afgørende dog, hvad man gør med tiden. På humaniora oplevede jeg, at de studerende ikke mødte forberedt op til de ni timer om ugen, så underviseren var nødsa- get til at resumere stoffet. Mange benyttede

sig heller ikke af muligheden for at være i studiegruppe eller aflevere opgaver i løbet af semesteret. Min mest positive oplevelse var på ASB i et fag, der hedder Project Management. Forelæ- seren holdt ikke en eneste forelæsning selv. Al arbejde med teksterne var lagt ud i stu- diegrupperne, og det var eksplicit, at det var op til os at danne mening ud fra faget. Un- derviseren var mere vores coach i processen. Hver gruppe mødtes med hende jævnligt, og hun gav indspark til vores erkendelsesproces. Denne arbejdsform gav afkast i form af et højt gennemsnit ved eksamen, og at de stude- rende selv tog ansvar for læringen.

Det gode er jo, at metoden kan overføres til andre fag og studier. Selv uden indblanding fra underviseren. På humaniora kunne de studerende tage ansvar for egen læring og danne mening af teksterne før undervisnings- timerne. Undervisningstimerne kunne bruges på at nå et højere refleksionsniveau over stoffet. Så behøver man ikke flere timer på humaniora. Man behøver en øget indsats fra de studerende.

Tysk på græsk

Græsk krisehåndtering er et eksempel til efterfølgelse

Akademica

Af Andreas Hjort Møller, ph.d.-studerende, Afdeling for Tysk

Efter at have deltaget i germanistik-kon- gressen med titlen ”Sprog og kulturer i (inter)aktion” ved Aristoteles-universitetet i Thessaloniki den 25.-28. maj føler jeg mig opildnet til at knytte en kommentar til grækernes storsindede måde at håndtere akademiske og økonomiske krisesituationer på. Det er på alle måder et eksempel til ef- terfølgelse. I løbet af denne konference spørger en kolle- ga og jeg, hvor mange studerende det lokale tysk-institut har, og svaret falder prompte, i øvrigt på perfekt tysk: 1.200 studerende, 26 fastansatte undervisere. Vi blegner lidt ved disse imponerende tal og bliver pinligt berørte, da vi selvfølgelig bliver stillet det samme spørgsmål om forholdene i Aarhus. Mens der i Thessaloniki starter 180 tyskstu- derende per årgang, starter der kun cirka 40 i Aarhus. Under buffeten den første aften lægger jeg også mærke til, hvor godt tysk de studeren- de taler. Da jeg måske nok er fordomsfuld over for sydeuropæiske humanister, spørger

jeg, om det er repræsentativt, og bliver over- rasket over at høre, at man i Grækenland mange steder begynder at lære tysk eller fransk ved siden af engelsk allerede i 3. klasse. Tyskstudiet i Thessaloniki, forsikrer man mig, er ikke nemt for unge grækere. Mange gennemfører ikke studiet, og man skal læse tysk og kun tysk i fire år. Demokratisk studiemiljø Ligeledes er studiemiljøet levende og demo- kratisk. Det vrirler med aktive studenter- politikere på campus, da de universitetspo- litiske partier har faste standere i hovedbyg- ningen, og væggene i hovedbygningens to store auditorier er bemalede med anarkis- tiske scener og slagord (!). Om det sidste må man mene, hvad man vil, jeg er selv over- rasket og lettere bekymret – om end ikke andet vidner det om engagement. Så vidt jeg ved, stemte kun lidt over 15 procent af de aarhusianske studerende ved sidste valg til bestyrelsen. Det er dybt foruroligende, at ingen, jeg selv medtaget, efterhånden lader sig provokere af officielle AU-hjemmeside-overskrifter som ”Verdens bedste universiteter er ikke demokratiske” i en artikel, der roser universitetsreformen af 2003 og nytten af eksternt udpegede be-

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten. Send en mail til **univers@au.dk** eller ring på **6020 2708**. Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

Svesken på disken

Kulturforskelle
Af Kirsten Bang, Forsknings-, Overvågnings- og Rådgivningssekretariatet, DMU og Lizzi Edlich, HR-afdelingen, DMU

Det nye AU er en ”sammenbragt familie”, der med den faglige udviklingsproces skal bringes til at fungere på bedste vis med de kulturforskelle og -ligheder, der nu er. Men sammenbragte familier fungerer ofte bedst, når ”svesken kommer på disken”: Hvor er forskellene? Hvor konflikter de? Hvilke ”anderledes måder at gøre tingene på” kunne med fordel adopteres eller bruges i en ny sammenhæng? Og hvor kunne der komme helt nye muligheder på banen? Det kunne give rigtig god mening at få en åben og fordomsfri dialog om kulturforskellene med det formål, at skabe et grundlag for en organisation, som vi alle trives i.

UNivers bragte i maj (nr. 5) en stemningsrapport fra DMU’s personalekonference ”Forandring undervejs”. Her drøftede cirka 350 medarbejdere bl.a. muligheder og udfordringer ved den faglige udviklingsproces og den nye AU-fremtid, hvor det hidtidige

- DMU’s medarbejdere fordeles på de to institutter for henholdsvis Bioscience og Miljøvidenskab, på Det Nationale Center for Miljø og Energi (DMU) samt på en række enheder under Fællesadministrationen.
- Nu er konferencens konklusioner og anbefalinger samlet i en rapport, der samler alle guldskatte fra drøftelserne på konferencens workshopper.
- Mange af anbefalingerne afspejler de værdier, som har været væsentlige for at sikre trivsel, engagement og samhørighed i DMU, og de er dermed udtryk for den kultur, der har været i organisationen. Nogle af de væsentligste anbefalinger er at:
- sikre et højt informationsniveau, gennemsigtighed og mulighed for medindflydelse i forhold til den videre praktiske organisering af fakultet og institutter.
 - sikre formel ledelse på flere niveauer under institutledere, så der ikke skabes for stor afstand mellem medarbejder og leder.

- sikre et tæt samarbejde mellem administrative og videnskabelige medarbejdere for at understøtte det faglige arbejde bedst muligt.
- fokusere på en projektorganisering, hvor alle de faggrupper (både VIP og TAP), som tager del i et projekt, fungerer som et team, hvor alle har veldefinerede roller og anerkendes herfor.
- fokusere på tværfagligt samarbejde, da det er essentielt for at løse problemer inden for den samfundsrettede forskning og rådgivning. Det er i den forbindelse vigtigt at skabe incitament og strukturer, der understøtter tværfagligt arbejde.
- integrere medarbejderne fagligt og kulturelt og give mulighed for hurtigt at lære hinanden at kende fagligt og socialt i de nye enheder. Her tilføjer DMU (og DJF) for eksempel forskningsbaseret rådgivning som et nyt element på AU.

Vi håber, at anbefalingerne fra DMU’s medarbejdere dels kan være med til at fortælle andre dele af universitetet om det hidti-

dige DMU’s værdier, dels at det kan være startskuddet til, at medarbejdere fra andre hovedområder overvejer, hvad der er vigtigt at fokusere på fremadrettet – stafetten er hermed givet videre! Hele rapporten fra DMU’s personalekonference kan ses under personalekonference 2011 på **bazaren.dmu.dk**

Hvilke kulturforskelle synes du skal på bordet? Gå ind i debatten på **UNivers’** hjemmeside: **univers.au.dk**

styrelser (<http://www.au.dk/om/nyheder/nyhed/artikel/verdens-bedste-universiteter-er-ikke-demokratiske>).

I et samfund som forenings-Danmark, der normalt hylder nærdemokratiet og medbestemmelsen, er det dog et bemærkelsesværdigt synspunkt – specielt i disse tider, hvor så mange eksterne (”professionelle”) bestyrelser i bank- og universitetsverdenen har spillet totalt fallit. Måske burde vi også i dette tilfælde kigge sydpå: Det er en kendt sag, at sydeuropæiske studerende har protesteret langt mere indtrængende mod kapitaliseringen af universiteterne end de danske.

Midt i en krisetid

Den økonomiske krise er emnet for en del af foredragene, bl.a. har nogle tyske og græske studerende ved hjælp af diskursanalysen kortlagt Grækenlandsbilledet i Tyskland. Ikke helt uvigtigt i en græsk kontekst, al den stund Angela Merkel holder nøglen til Grækenlands økonomiske fremtid.

Da jeg spørger en anden lokal germanist, hvordan det går instituttet økonomisk, svarer hun, at det går temmelig elendigt. Men det var faktisk hele grunden til, at man arrangerede en konference i Thessaloniki. I en krisetid vælger man at handle: Kongressen har over 100 talere, niveauet er højt, og der sættes stærkt på at knytte nye kontakter. Det er en imponerende handlemanér.

I Danmark er universitetsledelserne godt i gang med at opstille en diskurs for humanvidenskabernes, der hedder, at ”afvikling er udvikling”: for at overleve må man langsomt

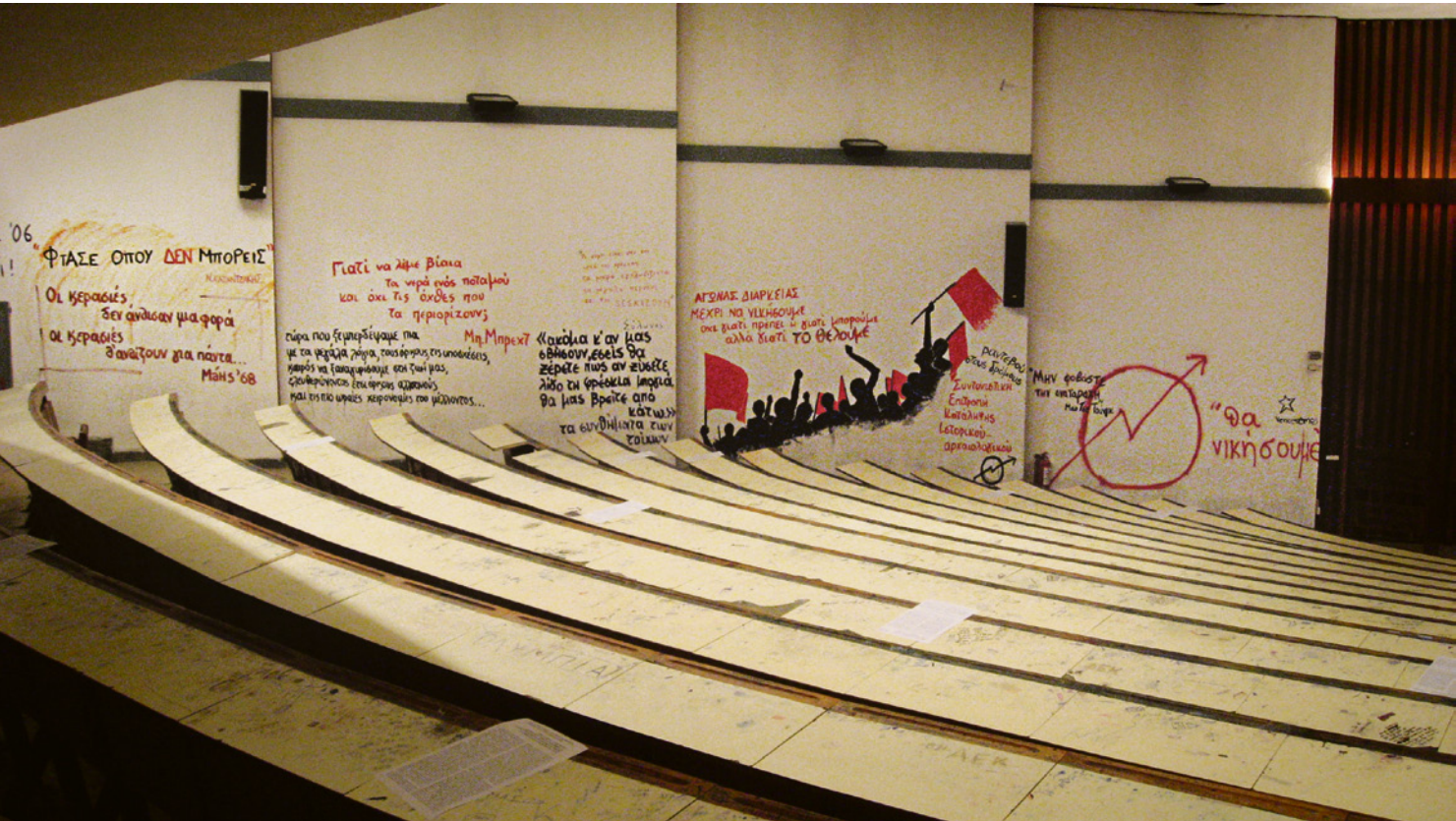
afmontere sin egen kernefaglighed og bytte den ud med tvungen tværfaglighed og vidtløftige kommunikationsstudier.

I Grækenland, som er hårdere ramt af krisen end Danmark, gør man det modsatte: Man opruster kulturelt, søger om midler og stabler et imponerende arrangement på

benene.

Efter konferencen holder jeg et par dages ferie med min kæreste. En af dagene vil vi på stranden, men kommer med den forkerte bus ud til den lille fiskerlandsby Herakleia en times tid uden for byen. Den næste bus kommer først samme aften, så vi spiser på

den lokale grill. Engelsk er fuldstændigt ukendt for de lokale, og vi kan næsten ikke noget nygræsk. Det er heldigvis ikke noget problem, for to af de tilstedeværende græske mænd taler et fremragende tysk. Selvfølgelig gør de det.

Væggene i Amfiteater A vidner om den studentopolitiske aktivitet på Aristoteles-Universitetet i Thessaloniki.

Foto: Andreas Hjort Møller

TEMA

På vej hjem – eller på vej videre?

KARRIERE Nogle passer deres job, andre er i gang med en karriere.

Forskellen ligger i, om man opfatter sit arbejde som en stationær tilstand eller som en bevægelse hen mod noget andet. Især videnarbejdere ønsker at bevæge sig.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Der er to slags mennesker i verden. Dem, der har et job, og dem, der har en karriere. Dem, der har jobs, tænker på, hvornår de har fri. Dem, der har karrierer, tænker på, hvordan de kan bruge mere tid på deres arbejde. Sådan siger den amerikanske komiker Chris Rock. Virkeligheden er noget mere kompleks – et job kan være en del af en karriere. Men hvornår er man egentlig i gang med en karriere?

Linda Greve, der er ph.d.-stipendiat og udviklingskonsulent på Interdisciplinary Centre for Entrepreneurship and Innovation (ICEI), har et bud: Det handler om den måde, den enkelte selv anskuer sit arbejdsliv på.

– Forskellen på, om man har et job eller en karriere, ligger i, hvordan man tænker om det. At have et job er en stationær tilstand. At have en karriere er derimod en bevægelse. Hvis man ser sit job som en bevægelse hen mod noget, så opfatter man sit arbejdsliv som en

karriere. Bevægelsen kan gå opad, rundt eller mellem forskellige rum, siger hun.

Kodeordet er retning

Det er måske nærliggende at tro, at karriere kun er noget for mennesker med længere uddannelser i bagagen, men ifølge Linda Greve er det ikke tilfældet. Dels kan man sagtens være videnarbejder uden at have en karriere. Dels kan også for eksempel produktionsarbejdere have en karriere.

– En rengøringsassistent kan godt tænke om sit job som en karriere, hvis hun ser rengøringsjobbet som et skridt på vejen til at blive for eksempel rengøringsleder. Kodeordet er retning. For at have en karriere skal man være på vej – ikke nødvendigvis på vej væk, ikke nødvendigvis på vej op, men på vej til en anden jobbeskrivelse, siger hun.

Der er dog en tendens til, at karriere især er et tema for videnarbejdere, mener Linda Greve. Det er Maj Schøler Fausing, ph.d.-stipendiat ved Psykologisk Institut, enig i. Hun forsker i arbejds- og organisationspsykologi.

– Videnarbejdere fokuserer ofte på karriere, fordi deres arbejde er komplekst og varierende. Der kommer hele tiden nye opgaver til, som er med til at definere, hvad deres job er. På den måde lægger videnarbejde op til, at man kan planlægge sine fremtidige opgaver og sætte sit personlige præg på dem. Dertil kommer, at mange videnarbejdere

” Vi skal passe på med at sige, at man ikke er ambitiøs eller i udvikling, hvis man ikke interesserer sig for at gøre karriere.

Linda Greve,
ph.d.-studerende

finder deres arbejde interessant, netop fordi de har muligheder for at præge det og dermed i højere grad kan engagere sig, siger Maj Schøler Fausing.

Ambitiøs i fritiden

Forskerne er enige om, at karriere i dag er i høj kurs. Både fordi, der i Danmark bliver flere og flere videnarbejdere, og på grund af den økonomiske krise, der skærper kampen om de gode jobs. Hvilken type medarbejdere, virksomhederne efterspørger, er dog svært at svare på.

– Det kommer helt an på, hvilken funktion man søger. Hvis man skal bruge nogen, som skal udvikle, så er det måske ikke nogen skade til, at vedkommende også lægger noget hjerteblod i det. Jeg tror helt klart, man bliver en bedre forsker og underviser af virkelig at være engageret i det, man laver, siger Linda Greve.

Samtidig understreger hun, at man ikke bør se skævt til de mennesker, som glæder sig til, at klokken bliver fire.

– Vi skal passe på med at sige, at man ikke er ambitiøs eller i udvikling, hvis man ikke interesserer sig for at gøre karriere. Man kan sagtens realisere sig selv og udleve sit potentiale i sin fritid med interesser og familie. Det handler om, hvor man har sit primære liv. ■

Foto: Lars Kruse

KARRIERE HANDLER OM AT FLYTTE SIG

Jette Hammer, leder af Karrierecentret på AU, Business and Social Sciences:

– Karriere er udvikling. Forstået på den måde, at man står et sted og skal videre fra det. Der er efter min opfattelse to former for karriere – den horisontale og den vertikale. Den vertikale er den mere traditionelle opfattelse, hvor man stiger i graderne og går fra bund til top. Det kan f.eks. være som den forskerkarriere, vi kender fra universitetsverdenen. Den horisontale karrierevej er en anderledes måde at tænke karriere på. Det er misforstået, at karriere altid skal være opadgående og kun er for dem, der skal være ledere. Det kan lige så godt være en specialistkarriere, hvor man tager et

skridt til siden i sin karriere. Det tror jeg også, at arbejdspladserne kigger efter. Folk, der ikke er bange for at tage et skridt til siden og udvide deres kompetencer på den måde. Eksempler kan findes i mange både private virksomheder og offentlige organisationer f.eks. som projektleder, konsulent, fuldmægtig mv. Her kan man godt have samme titel i mange år, men have haft vidt forskellige og stigende ansvarsområder – også uden at få personaleansvar. Karriere handler mest af alt om at flytte sig og navigere i udfordringerne, så man bevidst udvikler sine kompetencer hele livet.

Illustration: Nis Gersbøll

Foto: Lars Kruse

PH.D.-STUDIET BØR IKKE VÆRE ET 9-16 JOB

Carla Nielsen, ph.d.-studerende ved Institut for Kultur og Samfund:

– Det er skidt for forskningsmiljøet på ph.d.-uddannelsen, hvis de ph.d.-studerende opfatter forskningen som et 9-16 job frem for en karriere, de investerer mere af deres liv i. Hvis de ph.d.-studerende kun deltager i de faglige aktiviteter, som giver ECTS-point, bliver ph.d.-forløbet bare noget, der skal overstås, og det dræber forskningsmiljøet. Jeg har læst i Tyskland, og der er mentaliteten en anden: De ph.d.-studerende mødes frivilligt et par gange om ugen til et tre-timers kollokvium og efterfølgende fællesspisning, hvor den faglige diskussion fortsætter.

Foto: Lars Kruse

KARRIERE PÅ HJEMMEBANEN

Anne Marie Pahuus, prodekan på Arts:

– Det har aldrig været en planlagt strategi, der har ført mig frem til det job, jeg har i dag. Det handler mere om at føle sig hjemme og føle sig forpligtet af en sag. Selvfølgelig er det ikke en ren tilfældighed, at jeg i dag er prodekan. Men det er på den anden side heller ikke noget, jeg bevidst er gået efter. Universitetet er blevet min karrieremæssige hjemmebane, dels som forsker, dels som leder. Det er et sted, jeg føler mig forpligtet overfor, dels over for sagen, men også konkret over for de personer, der har givet mig chancen og gjort skiftet til en ledelseskariere så meningsfuldt – jeg vil gerne være med til at tage et ansvar for, at det store fællesskab fungerer.

Foto: Rood Lava Pooske

RELIGIØS KARRIERE

Nikolaj Kure, adjunkt på Center for Virksomhedskommunikation:

– At gøre karriere kræver i dag et nærmest religiøst forhold til ens arbejde. På mange arbejdspladser forventes det i dag, at du oplever en mening med dit arbejde og giver udtryk for det. Dine egne værdier skal helst falde sammen med din arbejdsgivers værdier, og du skal kunne se, hvordan du bidrager til et større formål gennem dit medlemskab af organisationen. Og så er vi i det religiøse felt. Jeg forsker for tiden i, hvordan den religiøse relation ser ud til at supplere den hidtil dominerende kode i organisationer, nemlig kærlighedskodningen. I kærlighedens organisation idealiseres den engagerede og passionerede medarbejder, hvis fornemste opgave er at foregribe arbejdsgiverens ønske om for eksempel selvudvikling, før arbejdsgiveren selv formulerer sit behov.

Foto: Rood Lava Pooske

Foto: Jesper Raas

KARRIERE SOM NYE UDFORDRINGER

Kristian Thorn, vicedirektør for AU Talent og Forskning:

Jeg opfatter ikke karriere som noget, der nødvendigvis betyder større titler. I stedet for handler det om at give sig selv nye udfordringer, så man hele tiden skubber til sig selv. Karriere handler med andre ord om at udvikle sig fagligt og personligt. Det betyder også, at man for eksempel godt kan gå ned i charge, men samtidig gå op i livserfaring og udvikle nye kompetencer. For mit eget vedkommende har jeg i en årrække arbejdet inden for videnområdet, blandt andet i Verdensbanken og Videnskabsministeriet, men hele tiden på forskellige niveauer og med forskellige typer af opgaver. Jeg har brugt forandringer som en mulighed for at udfordre mig selv personligt og fagligt, og jeg har nu fået en spændende ny udfordring som vicedirektør for AU Talent og Forskning. Det er jo en af fordelene ved at være ansat i en stor organisation: Man behøver ikke at forlade organisationen for at få nye udfordringer.

RANDOM BIASED WALK

Daniel Otzen, professor, Interdisciplinary Nanoscience Center:

– Min karriere har været en random biased walk, som vi siger i fagsproget. Jeg har hele tiden villet arbejde med videnskab. Spørgsmålet var, i hvilke rammer det skulle være. Lidt usædvanligt for en universitetsforsker var jeg efter min ph.d. først ansat to år som kemiker hos Novo Nordisk. Der blev jeg klar over, at jeg ville have den forskningsfrihed, som et universitet tilbyder. Efter to år som postdoc ved Lunds Universitet fik jeg så et lektorat på Aalborg Universitet på et nystartet institut, som gav mig mulighed for at etablere mig selv i universitetsverdenen. Senere blev jeg kaldet til professor på Molekylærbiologisk Institut.

Kan antropologien bringe os tættere på en kur mod kræft?

KAMPAGNE Ja, svarer antropologen, men ikke ved at kigge i en petriskål. I stedet handler det om at ændre sygdomsforståelsen. Kræftforsker er skeptisk.

Af Gunver Lystbæk Vestergård
glv@adm.au.dk

"Var han ryger?" Sådan spørger mange af os spontant, når en i omgangskredsen rammes af kræft, selv om vi inderst inde godt ved, at den uhyggelige sygdom også kan ramme de kernesunde af os.

I antropologens øjne viser det, hvordan vi som samfund har en tendens til at stigmatisere visse kræftsygdomme som selvforskyldte – "han kunne jo bare lade være med at ryge". Forebyggelse er lagt over på skuldrene af den enkelte, og en sund og aktiv livsstil renset for tobak og alkohol fremstilles

som den sikreste prævention mod kræft.

Men hvad nu, hvis man i stedet for alene at fokusere på individet også betragtede kræften som en epidemisk sygdom på linje med kolera, pest og influenza? Så ville f.eks. røg og tilsætningsstoffer blive betragtet som smitekilder og forebyggelsen af kræft også handle om at eliminere dem.

En sådan ændret sygdomsforståelse kan og vil antropologien gerne hjælpe med at fremkalde i samfundet. Det udløser nok ikke en kur mod kræft, men det kan måske hjælpe med at bremse "smitten" og reducere antallet af syge.

Kræft som en smitsom sygdom

Antropolog Jens Seeberg fra Institut for Kultur og Samfund arbejder med medicinsk antropologi. Det vil sige, at han blandt andet undersøger behandleradfærd og patientadfærd i forskellige sundhedssystemer. Han mener, at vi kan forbedre bekæmpelse af sygdomme som kræft ved at ændre vores grundsyn på dem.

– Vi har brug for et paradigmeskifte. I dag ser vi på kræft og for den sags skyld også hjerte-karsygdomme og diabetes som ikke-smitsomme sygdomme til forskel fra f.eks. malaria og tuberkulose. Men de fleste sygdomme kan også ses som smitsomme. Malaria smitter gennem malariamyggen som vektor, mens eksempelvis tobak er visse kræftformers vektor, fortæller Jens Seeberg, der ligeledes betragter fastfood-restauranter som en global kilde til hjerte-karsygdomme og diabetes.

Ved at sammenligne tobak med malariamyg ønsker han at flytte fokus fra individet til samfundet.

– Livsstil som begreb fokuserer alene på individet. Hvis man ændrer måden, man snakker om kræft på, så justerer man et ensidigt fokus på livsstil og den enkeltes ansvar til også at inddrage de samfundsmæssige problemer: Hvordan bidrager samfundet faktisk til spredning af de sygdomsfremkaldende vektorer?

Kræftens smitekilder

Kræftforsker og overlæge Flemming Hansen fra Århus Universitetshospital sætter dog hælene i. Han er ikke grundlæggende uenig i, at man kan sidestille kræft med

smitsomme sygdomme og peger også på "kræft-smitekilder" som tobak, visse tilsætningsstoffer i maden, luftforurening, solarier og hormoner som østrogen. Men i medicinsk forstand kræver et stempel som en smitsom sygdom, at den kan overføres enten via direkte kontakt, aerosoler (f. eks. et nys), blod eller andre kropsvæsker.

– Masser af sunde og raske med en god og ordentlig livsstil gennem hele livet rammes også af kræft. Så ingen kan få garantier, men man kan nedsætte sin risiko, siger han.

Lægerne skal nok selv finde kuren

Lægen stiller sig derfor tøvende overfor, om antropologien kan hjælpe med at kurere kræft. Det er i stedet lægevidenskabens egen hellige gral.

– Man har allerede fat i den lange ende med hensyn til de mekanismer, der gør sig gældende i kræftcellen på grund af den intensive forskning, der går specielt stærkt i disse år. Vi skal altid være lydhøre over for andre forhold, men jeg tror ikke, antropologien ligefrem kan hjælpe afgørende med til at bringe os tættere på en kur mod kræft.

Den skepsis preller dog af på antropolog Jens Seeberg.

– Det er netop her, der er brug for en ny tilgang. På engelsk hedder smitsomme sygdomme "communicable diseases" og ikke-smitsomme sygdomme "non-communicable diseases". Men de såkaldt ikke-kommunikerbare sygdomme smitter netop gennem menneskelig kommunikation. En sygdom som anoreksi smitter f. eks. gennem udbredelsen af et bestemt kropsideal, siger Jens Seeberg.

Den nye tilgang kunne være et begreb kaldet "social smitte", som skal forklare, hvorfor ikke-smitsomme sygdomme som kræft pludselig bliver epidemiske. Det er ganske vist ikke en kur, men – som antropologen ser det – muligvis små uvurderlige barneskridt på vejen derhen. ■

” Vi har brug for et paradigmeskifte. I dag ser vi på kræft og for den sags skyld også hjerte-karsygdomme og diabetes som ikke-smitsomme sygdomme til forskel fra f.eks. malaria og tuberkulose. Men de fleste sygdomme kan også ses som smitsomme.

Jens Seeberg,
lektor ved Institut for Kultur og Samfund

Det kan kræft ikke.

Derudover skal man heller ikke tøve med at bruge livsstils-kortet, mener han.

– Livsstil er vigtig. Regelmæssig og tilstrækkelig motion nedsætter risikoen måleligt – også risikoen for tilbagefald hos tidligere kræftpatienter. I hvert fald for visse kræftsygdomme, herunder de hyppigste som bryst- og tarmkræft.

Dette syn på kræft mener Flemming Hansen dog ikke lægger skylden over på kræftpatienten.

!

HVAD ER MEDICINSK ANTROPOLOGI?

MEDICINSK ANTROPOLOGI handler om at undersøge behandleradfærd og patientadfærd i forskellige sundhedssystemer. Der findes især to dominerende forskningsgrene:

- **TREATMENT SEEKING BEHAVIOUR** handler om, hvad der får folk til at op søge eller undgå lægebesøg. Hvorfor går mange til læge uden grund, mens andre venter for længe? Bliver vi påvirket af medierne eller den sociale omgangskreds? Hvordan påvirker faktorer som status og økonomi beslutningen?
- **PATIENT-BEHANDLER-FORHOLD** handler om, hvordan de to forholder sig til hinanden. En stor undersøgelse i Asien – af AU-antropologen Jens Seeberg – viste blandt andet, at læger ikke altid fortæller patienter, men kun deres pårørende, at de har kræft. Der findes også danske undersøgelser, der viser, at nogle læger har en tendens til at undgå ordet "kræft" og i stedet bruger ord som "nød", "boller" eller "hirsekorn" om svulster og metastaser.

KAN ANTROPOLOGIEN BRINGE OS TÆTTERE PÅ EN KUR MOD KRÆFT?

SØG DE DYBERE SAMMENHÆNGE

Fremtidens Aarhus Universitet
Verden er sammensat og kompleks. Hvis vi skal blive bedre til at forstå den og til at løse dens problemer, kræver det, at vi kan samarbejde og trække på hinandens viden på tværs af fagskel.

Derfor gennemgår Aarhus Universitet den største organisatoriske forandring i universitetets historie. Vi samler os i et universitet med større sammenhæng, færre enheder og dermed bedre vilkår for det tværgående samarbejde, som leder til dybere erkendelser.

Læs mere på fremtidens.au.dk

FREMTIDENS AARHUS UNIVERSITET

Marx havde (ikke kun) ret

TO FAG FREM Vi tror, at økonomisk vækst altid er vejen frem – på trods af global finanskrisen og Stein Baggers styrtdyk fra stjernehimlen. Vi mener også, at du skal bevise din markedsværdi for samfundet for at være et fuldgældigt medlem – og skaber derfor flere udstødte og marginaliserede. Vi har med andre ord glemt mange af Marx' vigtige pointer om kapitalismens skyggesider, mener kulturteoretikeren og politologen.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Ved siden af døren til professor Henrik Kaare Nielsens kontor i den gamle kasernebygning er der klistret et billede op af rockmusikeren Patti Smith, der smiler til kameraet, mens hun har en arm rundt om Bob Dylans skuldre. Ved siden af hænger et mere utydeligt foto af Jimi Hendrix iført pandebånd og elguitar.

Kulturteoretiker Henrik Kaare Nielsen har idoler, men sådan ser han ikke selv på sit forhold til Karl Marx. Det gør lektor Jørn Loftager fra Institut for Statskundskab heller ikke. De er dog begge rundet af den kritiske teori, der var det 20. århundredes nytolkning af Marx, blandt andet repræsenteret ved Frankfurterskolen, og de er enige om, at det er vigtigt for os i dag, at vi stadig forholder os til Marx' tænkning. Også selv om det i den brede offentlighed stadig kan være forbundet med buhråb og et stempel som "totalitær" at nævne Marx i dag.

– Sådan er det heldigvis ikke i de faglige miljøer. Helt overordnet er Marx jo interessant at forholde sig til, hvis man synes, at kapitalismen er interessant, og han kan altid bruges til at rejse nogle principielle spørgsmål i forhold til, hvordan samfundet er indrettet i det hele taget. Finanskrisen er en meget oplagt anledning til at hive Marx frem og kigge kritisk på hele vores tiltro til økonomisk vækst som svaret på alt, siger Henrik Kaare Nielsen.

Udbytning dengang og nu

De to er dog også enige om, at der er mange fejlskud og forældet tankegods i den tyske tænkernes forfaterskab.

– Marx levede jo før, der var noget, der hed en velfærdsstat. Han måtte selvfølgelig tage udgangspunkt i den virkelighed, han oplevede, hvor der var en enorm klasseforskel mellem arbejdsgivere og arbejdere, og hvor arbejderklassen i den grad blev udnyttet og forarmet. Ud fra det han så, troede han ganske enkelt ikke på, at man kunne fuldføre nogle demokratiske idealer under kapitalismen, men der tog han jo fejl – i dag har vi faktisk skabt et reelt lige medborgerskab på tværs af klasserne. Det politiske system har med andre ord kunnet tæmme kapitalismen, og konkurrencen

har vist sig også at føre noget godt med sig, siger Jørn Loftager. Henrik Kaare Nielsen supplerer og peger på, at Marx' historiefilosofi og idéen om bestemte stadier i historien på den baggrund er forkerte, men han er ikke helt enig i, at udbytningen og de massive classeskel er væk i dag.

relationerne væk fra os selv og ud i verden. Vi er på ingen måde kommet ud over industrisamfundet – vi har bare flyttet det, siger kulturteoretikeren.

Den konklusion er politologen imidlertid ikke med på.

– Vi ved jo endnu ikke, om flytningen af arbejdspladser til for

mekanismer, kapitalismen fører med sig i form af en nyttetænkning, som overflødiggør mange mennesker eller marginaliserer dem, fordi de ifølge den dominerende tænkning ikke bidrager til samfundet. Her er det altafgørende, om der bliver ført en politik, der forsøger at integrere dem – og det gør vi faktisk ikke i Danmark. Se bare på nedsættelsen af dagpengeperioden og afskaffelsen af efterlønnen.

– Jeg er helt enig. Der er kørt et brutalt nytteparadigme ned over samfundet. Hvis du ikke kan legitimere din økonomiske nytte for samfundet, får du større og større problemer, tilføjer Henrik Kaare Nielsen.

Hvem skaber værdierne?

Både politologen og kulturteoretikeren mener, at det også ville være en idé at kigge nærmere på Marx' syn på værdiskabelse. Jørn Loftager nævner IC Factory og Stein Bagger som eksempler på, hvordan synet på værdier helt har fjernet sig fra Marx' pointe, at det er via arbejdet og arbejderne, værdierne skabes.

– Det hedder sig jo, at vi skal

yde noget for at få rettigheder her i samfundet. Men se på Stein Bagger: Han blev fremstillet som en økonomisk succes, selv om han ingenting havde skabt. Og da det kom til stykket, var der ikke andet end luftkasteller og masser af gæld. I dag er vores samfund åbenbart skruet sådan sammen, at du ikke behøver at fremstille noget selv, men bare kan glæde dig over, at du er født i den rige del af verden, hvor der findes begreber som "friværdi" og kapitalfonde, der hele tiden nærer ønsket om endnu mere vækst.

Kulturteoretikeren bryder ind. – Og så er vi igen tilbage ved globaliseringen, med internationale kapitalbevægelser og et marked af global rækkevidde. Det er jo endnu en påmindelse om, at kapitalismen har vist sig meget overlevelsedygtig og også har ført mange goder med sig, men at det altså samtidig er en rigtig god idé at læse lidt på sin Marx stadigvæk, hvis man vil stille spørgsmål til det system, vi har indrettet, siger Henrik Kaare Nielsen. ■

” Men se på Stein Bagger: Han blev fremstillet som en økonomisk succes, selv om han ingenting havde skabt. Og da det kom til stykket, var der ikke andet end luftkasteller og masser af gæld.

Jørn Loftager, lektor,
Institut for Statskundskab

– Nutidens arbejderklasser sidder bare i Kina og Indien og andre lavtlønsområder. Her er der i den grad tale om, at vi med globaliseringen har flyttet udbytnings-

eksempel Kina også vil løfte arbejderklassen der, så det igen bliver middelklassen, der breder sig, siger Jørn Loftager og fortsætter: – Vi bør i stedet fokusere på de

Der er masser af forældet tankegods hos Marx. Det er de ikke uenige om. Men kulturteoretiker Henrik Kaare Nielsen og politolog Jørn Loftager fremhæver også, at der stadig er masser af vigtige pointer hos den tyske 1800-tals-tænkner.

Kandidat med stil

DIMISSION Uanset hvad du læser, dumper eksamensbeviset ind ad din brevsprække et par måneder efter, du har bestået din afsluttende eksamen og er blevet kandidat fra Aarhus Universitet. Men hvordan du bliver fejret, ser forskelligt ud alt efter, hvor du kommer fra.

Af Astrid Hellerup Madsen
ahm@adm.au.dk

Boggave spejler fagspecifikhed

Det er meget forskelligt, hvornår på året de studerende bliver færdige på Antropologi og Etnografi. Det kommer an på, hvornår de har skrevet specialekontrakten under. Når dimittenden kommer ud fra det afsluttende forsvar, får vedkommende overrakt en gave af sin vejleder. Det er et antropologisk værk, så boggaven afspejler den specifikke faglighed. Det forlyder, at en officiel fejring er i støbeskeen. Institutet er ved at stable en alumneforening på benene, og hvis det lykkes, baner det måske vej for et samlet arrangement. ■

Taler og dimittendnål

På det tidligere Handelshøjskolen er alle studerende til et afsluttende mundtligt forsvar. Dimittenderne fejres ved et formelt arrangement to til tre gange om året. Her er taler, et let traktement og musikindsat. Hver nyuddannet får en dimittendnål til at sætte i jakken og håndtryk af dekanen. Det er en større begivenhed, hvor familie og venner bliver inviteret med. Handelshøjskolen har en stor og aktiv alumneforening, der er med til at arrangere dagen. ■

Højtideligt lægeløfte

Kandidatafslutningen på medicin er en højtidelig dag. Alle dimittender og deres pårørende inviteres til et arrangement, hvor dekanen, en udvalgt studerende og en særligt indbudt gæst holder taler. Det kan for eksempel være chefen for Århus Sygehus eller formanden for Diabetesforeningen. Folk møder op i stiveste puds. En ad gangen kaldes dimittenderne op til dekanen for at aflægge deres lægeløfte. Efterfølgende er der lidt musik og vin til de indbudte. De studerende arrangerer selv en stor fest senere for alle kandidater. ■

Specialet som overgangsritual

DIMISSION På Aarhus Universitet er der mange måder at aflevere speciale og blive færdig på. Vi har brug for ritualer, siger religionsforsker.

Af Sanne Hyldgaard
shy@adm.au.dk

Specialerne bliver afleveret på mange forskellige måder. Men det afsluttende mundtlige forsvar er lettest at fejre.

– En afsluttende mundtlig eksamen giver gode muligheder for at holde en fest. Som mennesker har vi brug for ritualer, der markerer overgangene i vores liv, siger professor Hans Jørgen Lundager Jensen fra religionsvidenskab.

Han forklarer, at modsat computere er mennesker kroppe, der konstant er under forandring og derfor har brug for begivenheder i selskab med andre mennesker for at markere overgangene i livet.

– Overgangsritualet markerer en overgang til en helt anden virkelighed, for eksempel at gå fra at

være studerende til at være arbejdende. I den slags anledninger har vi trang til at være sammen med andre mennesker, siger Hans Jørgen Lundager Jensen.

Han peger på, at der er en større tradition for et fælles overgangsritual på de angelsaksiske universiteter, hvor de studerende for eksempel bærer kappe og hat til deres dimissionsfester.

Gymnasielærerløfte

På Aarhus Universitet er der ikke én måde at aflevere speciale og blive færdig på. Der er i hundredevis af forskellige måder at gøre det på.

Hans Jørgen Lundager Jensen peger på, at ordningerne rundt omkring på universitetet er ugunstige for rituelle markeringer.

– Det er den ældgamle diskussion om det individuelle over for

det rituelle. Ritualer kan kun gennemføres sammen med andre mennesker, og det er svært både at have meget individuelle uddannelser, der udfordrer den enkeltes

gerne gør det, men i virkeligheden er det et spørgsmål om traditioner, siger Hans Jørgen Lundager Jensen.

”Overgangsritualet markerer en overgang til en helt anden virkelighed, for eksempel at gå fra at være studerende til at være arbejdende.”

Hans Jørgen Lundager,
professor ved Afdeling for Religionsvidenskab

potentiale optimalt, og samtidig have traditionelle ritualer. Det er for eksempel svært at forestille sig, at en gymnasialærer skulle afgive gymnasialærerløfte, ligesom læ-

Nye procedurer på nordisk

På Nordisk Sprog og Litteratur har man valgt at ændre proceduren for aflevering af specialet, så de studerende slutter af med en

mundtlig eksamen. Netop en dag, hvor familien har mulighed for at stå parat uden for døren med blomster.

– Det er logisk, at man over sig i en mundtlig fremstilling på et studie som nordisk. Men det bygger i høj grad også på, at de studerende ønsker sig en anledning til at fejre, at de er færdige med deres uddannelse, siger Jacob Bøggild, der er lektor og studieleder på Nordisk Sprog og Litteratur.

Tidligere har det været sådan, at de studerende afleverede specialet og fik en skriftlig udtalelse nogle måneder efter, men udtalelsen bortfalder fremover, og derfor har studienævnet vedtaget at ændre proceduren. Det gør det lettere for de studerende at markere dagen. ■

Kæmpefest på Aarhus Universitet

Faglig debat, lagkageløb, networking og stand-up. Festen den 17. juni begyndte allerede om eftermiddagen, hvor medarbejderne mødtes til sociale arrangementer i de forskellige hovedområder og administrationen. Om aftenen samledes ansatte og studerende i Universitetsparken, hvor blandt andre Camille Jones, L.O.C. og D-A-D sørgede for, at parken for en stund var omdannet til en festivalplads. 20.000 ansatte og studerende deltog i festlighederne. **UNIvers** har samlet stemningsbilleder fra dagen. Se flere billeder på: au.dk/festen

Tilfredshed, men med plads til forbedringer

STUDIEMILJØ De studerende er grundlæggende glade for at gå på Aarhus Universitet, siger ankermanden bag den nye studiemiljøundersøgelse. Men tallene fra den gamle undersøgelse fra 2007 og den nye fra 2011 viser også, at konkrete indsatser kan betale sig, forklarer han.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Danmarks mest grundige og dybdegående studiemiljøundersøgelse.

Det kan man helt uden at rødme kalde de analyserapporter om trivsel, arbejdsbyrde og stress blandt de aarhusianske studerende, som Center for Læring og Uddannelse netop har offentliggjort i fem farvestrålende bind.

De i alt 344 sider er fordelt på et hovedbind om hele universitetet og fire særlige undersøgelser om hvert hovedområde, og selvom hver eneste side giver stof til timers diskussion i universitetets studienævn, er der især én væsentlig konklusion, som centerleder og undersøgelses-ankermand Torben K. Jensen gerne vil holde fast i.

– Det vigtigste er, at langt hovedparten af de studerende trives på Aarhus Universitet. Over 86 procent svarer, at de føler sig generelt godt tilpas på deres studium, og det er en meget høj andel, som faktisk er steget en enkelt procent siden vores sidste undersøgelse i 2007. Det synes jeg

er et meget vigtigt hovedresultat, siger han.

Faglighed er vigtigst

Men studiemiljøundersøgelsen viser også, at høj trivsel ikke kommer af sig selv. Ved at undersøge svarene på en lang række områder og se, hvordan de varierer med den generelle tilfredshed, kan man analysere sig frem til, hvilke faktorer der har betydning for, om man trives på sit studium.

– Vores undersøgelser viser, at det, lidt populært sagt, er det faglige og ikke festerne, der er vigtigst for, om man trives. Og det er jo i virkeligheden ikke så svært at forstå. At man er på et studium med en glimrende fredagsbar, har nok ikke så stor betydning, hvis læsestoffet ikke er interessant. Men samtidig viser undersøgelsen også, at selvom man fagligt er helt på den rette hylde, så påvirker det trivslen negativt, hvis man ikke kan med sine medstuderende, siger Torben K. Jensen.

Studierne kan selv gøre noget

Den seneste studiemiljøundersøgelse er den anden, som Center for Læring og Uddannelse står bag – den først blev lavet tilbage i 2007.

At man har to studiemiljøundersøgelser i bagagen betyder ifølge Torben K. Jensen, at man nu har muligheden for at analysere nogle af de tiltag, som blev sat i værk siden den første undersøgelse.

– For eksempel er andelen af statskundskabsstuderende, der føler, at de har gode muligheder for at få tilbagemeldinger fra underviserne steget markant, fra 31 til 59 procent. Den stigning er resultatet af et konkret stykke arbejde på baggrund af sidste rapport, siger han.

Samtidig forklarer Torben K. Jensen, at 2011-undersøgelsen, på trods af det overordnede positive resultat og den gode trivsel, stadig som i 2007 har store variationer

institutterne og studierne imellem.

– En hel del kan forklares med økonomi. Nogle studier har flere penge til undervisning og feedback end andre. Men økonomien forklarer ikke alt. Selv studier, der ligner hinanden i både rammebetingelser og fagligt indhold, scorer forskelligt på en række trivselsfaktorer. Sammen med eksemplerne på studier, der har løftet udvalgte resultater markant siden 2007, betyder det efter min mening, at man via konkrete lokale initiativer kan påvirke, hvor glade de studerende er for at læse på universitetet, siger han.

Studiemiljøundersøgelsen viser blandt andet:

- 86 procent af de studerende føler sig generelt rigtig godt tilpas på deres studium
- 61 procent af de studerende ser god overensstemmelse mellem læringsmål og eksamenskrav
- 32 procent har oplevet stærke stresssymptomer op til eksamen – 11 procent oplever det samme i hverdagen
- 9 procent føler sig ensomme i dagligdagen.

Læs hele studiemiljøundersøgelsen, og find de enkelte delrapporter for hovedområderne på au.dk/studiemiljo. ■

Stor forskel på arbejdsindsats

STUDIEMILJØ Aarhus Universitets Studiemiljøundersøgelse for 2011 viser, at studerende på Arts kun bruger 24,5 timer i gennemsnit på deres studie i en almindelig uge uden for eksamensperioden. Til sammenligning bruger studerende fra Health 36,5 timer. Vi har spurgt fire studerende på Arts, hvad de siger til de lave timetal.

SANNE HANSEN OG RIKKE BACH, RELIGIONSVIDENSKAB, 2. SEMESTER
– Timetallet passer meget godt, selvom det nok mere er omkring 30 timer i ugen. Der er nogle af fagene, der tager meget tid. Det er da meget rart, at vi ikke er lige så pressede, som de for eksempel er på medicin, når de går op til deres store anatomi-eksamen. Men spørgsmålet er, om det ikke er det samme timetal, vi alle bruger, når der er eksamensperiode. Det kommer jo an på, hvor meget tid der skal til, for at man føler sig godt forberedt til eksamen, og det er meget individuelt.

LENA NIELSEN, ÆSTETIK OG KULTUR, 8. SEMESTER

– Jeg kan godt genkende tallene, selvom jeg bruger langt flere timer i eksamensperioden. På Æstetik og Kultur handler det netop meget om at opleve kulturen, og det er en del af studiet, som jeg ikke tror, de studerende har talt med i deres forberedelse. Altså at gå til koncerter, på museer og så videre, netop fordi det er af lyst og ikke føles som en del af studiet. Men jeg synes, det er for ringe, at vi ikke får lige så meget undervisning som en del af de andre studerende på andre fakulteter.

ANNA STEGGER JACOBSEN, KINASTUDIER, 6. SEMESTER

– Jeg kan godt genkende, at jeg bruger færre timer, end de gør på medicin for eksempel, og jeg er da glad for, at jeg ikke skal lære så meget udenad, som de skal. Jeg synes ikke, jeg har nok undervisning i forhold til, hvor meget jeg forbereder mig til. Det er tit, at vi kun er halvfærdige, når timerne er slut, og derfor kunne jeg godt bruge mere undervisningstid, men jeg synes, at læsemængden er passende.

STEFFEN LIND CHRISTENSEN, HISTORIE, 8. SEMESTER

– Jeg synes mest af alt, at undersøgelsen viser forskellene på de enkelte studier – altså en forskel, vi allerede kender. På Historie er det mest af alt selvstudie. Derfor er man også selv ansvarlig for, hvornår og hvor meget man læser. Jeg læser for eksempel ikke så meget de to første måneder af et semester, og hvis man spurgte mig om min ugentlige arbejdsgang der, ville det ikke reflektere mit arbejde særlig godt. For de næste to måneder arbejder jeg langt mere end fuld tid. Optimalt set ville det være fedt med nogle flere timer, men man ved jo, inden man starter, at det er meget et selvstudie, man går ind til.

humac

Består enhver test.

Kom ind til Humac, og se, hvordan Mac har alle svarene, både i og uden for klasseværelset.

Checkliste til universitetet

- ✓ Kører Microsoft Office
- ✓ Passer til dine enheder
- ✓ Fantastisk til fotografier, film og musik
- ✓ Passer til netværket på dit uddannelsessted
- ✓ Hurtig, pålidelig og nem at bruge

**Studierabat
på Apple
produkter.**

Til dig, der er
over 18 år.

Humac

Humac Vesterbrogade
Vesterbrogade 12
1620 København V

Humac Gammel Mønt
Gammel Mønt 12
1117 København K

Humac Magasin
Kongens Nytorv 13
1095 København K

Humac Åboulevard
Åboulevard 15
1960 Frederiksberg C

Humac Lyngby
Lyngby Hovedgade 19A
2800 Kgs. Lyngby

Humac Odense
Vestergade 94
5000 Odense C

Humac Århus
Fredens Torv 2
8000 Århus

Humac Vejle
Søndertorv 2
7100 Vejle

Humac Aalborg
Lille Nygade 8
9000 Aalborg

Telefon: 7021 5353 www.humac.dk

"Kære rektor, jeg ønsker mig ..."

I maj kørte Studenterrådets postkortkampagne "Kære rektor, jeg ønsker mig ...".

De studerende kunne krydse af, hvad de synes er det vigtigste for et godt studiemiljø. For de fleste stod bevarelse af fredagsbarerne samt flere gruppepladser og læsepladser øverst på ønskesedlen.

Torsdag den 16. juni blev ønskerne sendt af sted til rektor, da han fik overrakt en postkasse indeholdende knap 1.000 postkort. Studenterrådet håber, at universitetsledelsen vil have de studerendes ønsker for studiemiljøet med i den videre udviklingsproces.

Chat med en vejleder

Den 24. maj blev startskuddet for et nyt tilbud for studievejledning på Aarhus Universitet.

Nu kan du nemlig chatte med vejledere på hverdage klokken 10.00-14.00 samt tirsdage og torsdage klokken 20.00-22.00.

Studievejlederne sidder klar ved skærmen for at svare på spørgsmål om alt fra tilvalg og valg af kandidatuddannelse til omvalg og personlige forhold. Vejledningen er både for kommende og indskrevne studerende. Du kan chatte med vejlederne på: studerende.au.dk/chat

Europas bedste ph.d.-studerende

En enig udvælgelseskomité ved Euroscience har valgt at give prisen European Young Researchers' Award 2011 til ph.d.-studerende Dorthe Ravnsbæk fra Interdisciplinært Nanoscience Center ved Aarhus Universitet (iNANO). Prisen gives til en yngre forsker, som har ydet fremragende bidrag til videnskaben. Udvælgelseskomitéen lagde vægt på den uhørt høje videnskabelige kvalitet og stærke europæiske vinkel på Dorthe Ravnsbæks forskning, der blandt andet drejer sig om at få biler til at køre mere effektivt på vedvarende energi.

De passer butikken

FERIE Sommerferien står for døren. Det betyder dog ikke, at universitetet lukker ned – snarere tværtimod. For græsset gror, KOT-ansøgningerne vælter ind, og forskningsarbejdet skal stadig passes.

Af Lasse Emil Frost

lef@adm.au.dk

Når juni rinder ud, er over 32.000 studerende ved Aarhus Universitet gået på sommerferie. Bag dem står et anderledes stille og affolket universitet. Det kan universitetets centrale telefonomstilling, der blandt andre er med til at passe butikken om sommeren, nikke genkendende til.

– Vi arbejder godt nok fra 8 til 17 som normalt hele sommerperioden, men juli måned er meget stille for vores vedkommende. Det er også svært at stille om til nogen, da de fleste jo er på ferie, siger Anette Høyer, der er daglig leder af Omstillingen. Det er dog ikke overalt, at universitetet kører på ekstra lavt blus, bare fordi det er sommer.

Overarbejde

For Studieadministrationen er det netop her, årets allerstørste arbejdsbyrde ligger. Der er nemlig deadline på behandling af KOT-ansøgningerne.

– Og det er først lige op til ansøgningsdeadline den 1. juli, at langt de fleste ansøgninger dumper ind. Vi regner med at modtage over 20.000 ansøgninger. De skal behandles i løbet af de to første uger af juli, og vi har derfor sat ekstra bemanning ind i form af studentermedhjælpere, der er her alle dage inklusiv i weekenden. Det plejer at blive nogle lange dage og til tider også lange aftner, siger lederen af KOT-optagelsen Jette Loll Pedersen og krydser fingre for, at sidste års problemer med uretmæssige afslag på optagelse.dk ikke gentager sig.

Dejligt og fredeligt

Heller ikke forskningsarbejdet står helt stille i de varme måneder.

Professor ved Institut for Statskundskab Jørgen Elklit holder sin ferie uden for juli måned.

” Græsslåningen skal jo passes alligevel.

Niels Peter Christensen, gartnerformand

– Det er dejligt og fredeligt at arbejde her på instituttet om sommeren. Jeg har heller ingen børn i skolealderen, som ferien

skal afpasses efter, så det er et fuldstændig uproblematisk valg for mig. Det er kun, hvis det bliver en drøngod sommer, at jeg fortryder det lidt, siger han.

Samme rolige stemning finder man i universitetets gartnerafdeling.

– Der skal ikke ryddes nær så meget op, når de studerende er væk. Og det er egentlig rart, selv om vi til tider godt kan savne lidt mere liv her. Ellers er vores arbejde ikke så meget anderledes om sommeren. Græsslåningen skal jo passes alligevel, siger gartnerformand Niels Peter Christensen. ■

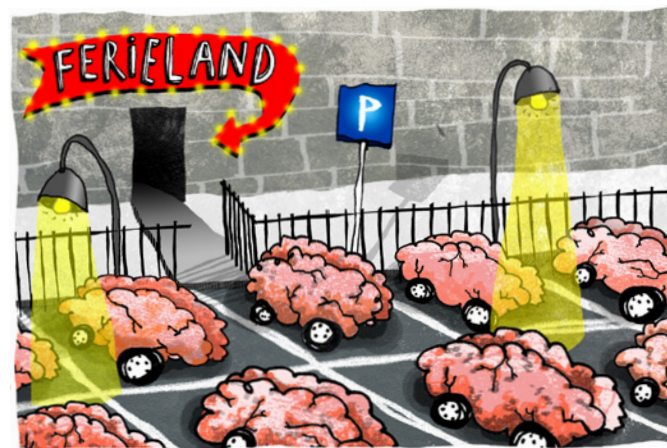

Illustration: Louise Thane Jensen

Studerende skal også huske at holde hjernen i gang, mens de holder sommerferie. Forskning viser nemlig, at vi ellers risikerer at blive dummere i ferien.

Foto: Søren Kjeldgaard

Universitetets gartnere er blandt de ansatte, der er på arbejde, mens resten af universitetet holder sommerferie.

Chat with a counsellor

On 24 May a new student guidance initiative was launched at Aarhus University. From now on you can chat with a counsellor from Monday to Friday at 10 am to 2 pm (and on Tuesdays and Thursdays from 8 pm to 10 pm as well). Our student counsellors will be at their computers ready to answer questions ranging from how to choose elective subjects, which Master's degree programme to sign up for, how to switch from one course to another, and any more personal issues you would like to discuss with them.

The student guidance service is available to current and future students alike, and the address to go to is studerende.au.dk/chat

Life at the university during the summer holiday

Even though the summer sun is starting to bake down on Aarhus University, the activities of the University International Club will be continuing every Wednesday from 10 am to 12 noon throughout June, July and August. Read more about the activities on au.dk/uic

Studenterhus Aarhus will also be open all summer, offering you the chance to enjoy a cold beer in the afternoons and evenings. Drinks are available on the ground floor from 3 pm onwards until 15 August, when the basement bar will open once again.

New timetables for Aarhus buses

On 8 August all Aarhus city and intercity buses change timetables. You can get the new timetables in the buses, at the main bus terminal or look it up on midttrafik.dk (in Danish only). Be aware that many of the intercity buses change routes, numbers and timetables already on 26. June. Furthermore, be sure to check for special summer timetables.

Rough in the diamond

STUDY ENVIRONMENT While responses to AU's student surveys were generally positive, international students did have a recurring grievance.

By David Vranicar

dav@adm.au.dk

When Aarhus University conducted student surveys this spring, some of the results were surprising – and disappointing.

More than 11,000 students responded and, to be fair, the majority of answers were positive. Overall student satisfaction is high, as is students' interest in their studies.

But buried in the data was a trend: international students sometimes feel discriminated against.

"It's a striking result", says Kim Herrmann, a PhD student in the Centre for Learning and Education and part of the team that studied the results. "I think it's one of the biggest surprises. We hadn't seen that coming".

The Danish divide

The survey was not designed to distinguish between nationalities. But upon reading answers to the open-ended questions – questions that allowed students to write instead of merely tick a box – Herrmann and others noticed a divide between international students and Danes.

"We didn't intend to do a se-

parate analysis for international students", says Herrmann. "But there were quite a few comments from international students about feeling like they were not treated equally. 'So that led us to split the surveys in two and say, 'Are there any differences? What about this?' It was the qualitative open-ended questions that kind of led us to this."

Once the analysts went back and accounted for nationality, they were drawn to Question 7.2: "In the last 12 months at your faculty, have you felt subjected to discrimination because of your ethnic background?"

Unexpected results

Of the 1,089 international students who answered Question 7.2, 15 percent said yes, they had felt discriminated against because of their ethnic background. For a university that hopes to become a world leader in higher education – a big chunk of "Tomorrow's Aarhus University," an ambitious plan revealed in the spring, revolves around building an international presence – this was most unwelcome news.

According to Herrmann, "discrimination" may in some instances be too strong a word. It was a closed question, so students couldn't

give a synonym. But whether it's "treated unfairly" or "felt separated", the results have caught the university's attention.

"Apparently we have a problem integrating students, mainly foreign students", says Peder Østergaard, AU's Vice Dean and Director of Education. "I think we need to look very carefully into that area to see what we can improve".

While anonymity laws prohibit the university from divulging individual responses to the open-ended questions, the researchers did summarise their general findings. Included among students' grievances:

- Foreign students think Danish students are polite and helpful, but that Danes nonetheless don't accept foreign students into working groups, study groups or social contexts.
- Although teaching takes place in English, official information is often only available in Danish.
- Danish students are allowed to turn in exams in their native language, while foreigners – regardless of their mother tongue – must do their exams in English. Whether or not these things constitute discrimination, they do cause concern.

Photo: Jesper Røis

"We didn't have a lot of reasons to believe that there was a particular problem", says Torben K. Jensen, who works in the AU Centre for Learning and Education. "I think that the main feeling was that we did pretty good work hosting foreign students. So I think that the reaction is that we're not happy with the result, but we're very glad we have the information."

Business as unusual

While 15 percent of international respondents felt discriminated against, the number was even higher in the Faculty of Business and Social Sciences, where 19 percent answered in the affirmative. The other faculties – Science and Technology, Health, and Arts – had much more favourable responses to the discrimination question (8, 8 and 9 percent, respectively).

But because more than 700 of the 1,089 international-student responses were from Business and Social Sciences, the total, 15 percent, is almost double the median, 8.5 percent.

That the Business School scored the worst is something of a

paradox: The Faculty of Business and Social Sciences has more international students than any other at AU. It should, in theory, be the best equipped to integrate foreigners.

Not so, says the survey

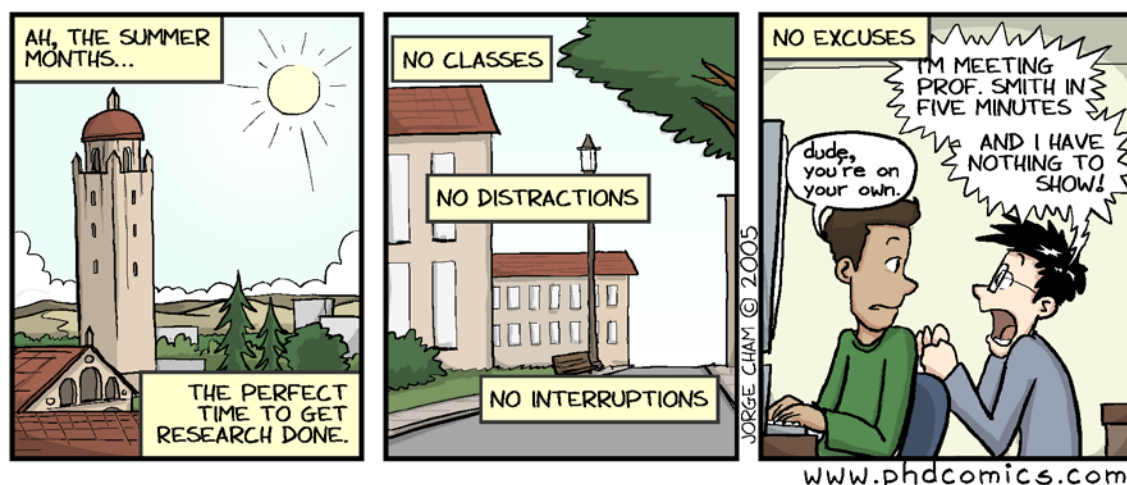
"It seems that the places where we have most of the foreign students are where we're having the biggest problems", Jensen says. "So maybe we didn't anticipate the effect of having so many foreign students."

Problem solving

Not all of the survey results are negative. But the negatives, especially the discrimination issue, will get plenty of attention moving forward.

Østergaard says that he has set up meetings with departments heads and study boards, and is actively seeking both causes and solutions to the problem.

"As vice-dean I'm responsible for education", Østergaard says. "And I've got a five-year term and the university will look at me and say, 'Did he improve in these areas?' And if I don't improve, my life as a vice-dean might be a little shorter than five years." ■

AARHUS UNIVERSITET

"Vi må holde hovedet koldt ..."

Læs om historikerkrig på side 4

UNivers

STUDENTER
SIDERNE

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ STUDIELIV ■ TEMA: KARRIERE ■ FRIT EN FORSKER ■ 17. JUNI-FEST ■ OG MEGET, MEGET MERE ...

Foto: Søren Kjeldgaard

De studerende festede igennem, da universitetet holdt fest den 17. juni.
Se billeder > **SIDE 14**

ROUGH IN THE DIAMOND
WHEN AARHUS UNIVERSITY
CONDUCTED STUDENT SURVEYS
THIS SPRING, SOME OF THE RESULTS
WERE SURPRISING – AND
DISAPPOINTING. > **PAGE 19**

KLAMYDIA
DEN UDBREDTE KØNSSYGDOM KLAMYDIA
KAN GIVE GIGT. MEDICINSTUDERENDE
FORSKER I HVORDAN.

LÆS MERE > **SIDE 5**

KANDIDAT MED STIL
NÅR DU BESTÅR DIN AFSLUTTENDE
EKSAMEN, FÅR DU ET EKSAMENSBEVIS.
MEN DET ER MEGET FORSKELLIGT,
HVORDAN DU BLIVER FEJRET.

LÆS MERE > **SIDE 14**

KARRIERE
PÅ VEJ HJEM – ELLER PÅ VEJ VIDERE?
NOGLE PASSER DERES JOB, ANDRE ER I
GANG MED EN KARRIERE.

LÆS TEMA > **SIDE 10-11**

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER